

tudi o primeru »Altmark«. Okoli 150 angleških mornarjev od 250, kolikor jih je bilo ujetih na ladji »Altmark«, je bilo prepeljanih v bolnico, ki so jo pa že danes lahko zapustili.

Churchillova čestitka

London, 18. febr. AA. Mo. Ameriški minister Churchill je poslal kapetanu vojne ladje »Cossack« brzojavne čestitke k dvojnemu uspehu, ki ga je dosegel z napadom na nemško ladjo »Altmark«.

Kaj pravi v Ameriki

New York, 18. febr. AA. Ameriški listi prinašajo občirna poročila o napadu na nemško ladjo »Altmark«, ter naglašajo, da je bil to največji podvig angleških mornarjev v sedanji vojni. Vsi listi prinašajo poročila na prvih straneh o tem dogodku.

Washingtonski dopisnik »New York Times« komentira primer »Altmark« ter pravi med drugim, da ta dogodek sam po sebi ne bi bil tako važen, toda ta napad angleške mornarice je povzročil veliko nezadovoljstvo v Washingtonu zaradi tega, ker je ameriška nacija zelo občutljiva glede vprašanj nevtralnosti na morju. Samo dejstvo, da je »Altmark« bila pomožna kriza, in v gotovi meri opravičuje postopanje angleških pomorskih enit.

»Altmark« čaka nadaljnjih navodil

Oslo, 18. febr. o. Nemški parnik »Altmark«, ki ima 17.000 ton, leži na plitvini v fjordu Kjesin. Na parniku je 100 mož nem-

ške posadke. Kapitan parnika čaka na nadaljnja navodila nemškega poslanika v Oslu.

Norveški odgovor na nemški protest

Berlin, 18. febr. o. Norveška vlada je že odgovorila na nemško noto. V svojem odgovoru pravi, da se norveška vojna mornarica, ki sta jo zastopala samo dva mala patrolna čolna, ni mogla upreti angleškim rusičem.

Nemci bodo poslali nevtralne novinarje na ogled

Berlin, 18. febr. o. Zaradi incidenta s parnikom »Altmark« je bila sklicana izredna konferenca z zastopniki tujege tiska, na kateri je govoril v imenu vlade minister dr. Schmidt, ki je izjavil, da je da nemška vlada na razpolago potni ko' letalo, s katerim bodo odleteli po en japonski, ameriški in belgijski novinar na Norveško, da bodo mogli na mestu zaslišati nemške mornarje, kako se je pripetil incident. Zastopnik nemke vlade je obtožil Anglijo, da je prekršila mednarodno pravo ter je omenil, da je angleška admiraliteta sama priznala to dejstvo.

Mnenje Rima: zelo kočljiv položaj

Rim, 18. febr. o. Glede na incident z nemškim parnikom »Altmark« menijo italijanski listi, da je postal položaj zelo re-

sen in da more imeti najhujše posledice. Položaj Norveške, katere nevtralnost je bila s postopanjem angleške vojne mornarice najhujše kompromitirana, je postal diplomatskega stališča zelo kočljiv.

Zopet tri nevtralne ladje potopljene

Amsterdam, 18. febr. j. (Reuter). Da se je v Severnem morju potopil holandski parnik »Amelland« (4537 ton) na poti v Holandsko Indijo. Parnik je zadel na nemškimi mine. Posadko ponesrečenega parnika sprejel na krov parnik »Montferland«. Prav tako sta se v Severnem morju potopila švedska parnika »Liana« (1646 ton) in »Osmed« (1526 ton).

Zaščitni ukrepi na angleških trgovskih ladjah

London, 18. febr. j. (Reuter) Angleška admiraliteta je včeraj objavila odlok, da morajo lmeti v bodoče vse angleške ladje primerne varnostne naprave za svojo posadko. Te naprave morajo nuditi mornarjem varno zaščito proti obstreljevanju iz strojnici, ki se ga čim dalje bolj poslužujejo nemška letala pri svojih napadih na angleške ladje. Odlok, ki velja za vse ladje angleške imperije, imatritkulirane v kateri koli lukni imperije, je stopil v veljavo. Angleška admiraliteta bo začela za instalacijo teh varnostnih naprav natančna navodila. Nobena ladja, katere varnostne naprave ne bodo posebej odobrene od admiralitete ne bo smela polet brez posebnega dovoljenja zapustiti svojega pristanišča.

Japonska mirovna ponudba maršalu Čangkajšku

Japonska je po ameriškem mnenju že tako izčrpana, da usra za vsako ceno skleniti mir

New York, 18. febr. AA. »New York Herald Tribune« komentira proglaš, ki ga japonska vojska naslovlja na maršala Čangkajška ter pravi, da je ta proglaš dovolj, da japonska želi začeti mirovna pogajanja. List naglašja, da je poziv sestavljen v zelo zmernih besedah. Svetovni poziv je tak, da bi ga japonska vojska lahko izko'istila za svojo državo, toda z črpanimi rezervami zlata, z narodom, si-

tim vojne, z milijoni ljudi v državi, ki se ni posrečilo premagati, ni moglo misliti, da bi lahko japonska izko'istila položaj, ki bi se ji nudi po sklenitvi miru, za katerega bi japonska plačala vsako ceno. Samo da ji ne bi bilo treba izko'istiti vojnega prestiža. Zaradi tega ne bi bil presečen, pravi list, ako bi maršal Čangkajšek ponudil pogoje za sklenitev miru, ki bi jih bilo vredno proučiti.

Bolgarski zunanji minister v Belem dvoru

Beograd, 18. febr. AA. Nj. Vis. knez namestnik je priredil danes v Belem dvoru obred na čast novemu bolgarskemu zunanjemu ministru in dosedanjemu poslaniku na našem dvoru Ivanu Popovu, ki bo jutri odpotoval v Sofijo, da prevzame novo dolžnost. Pri obredu se bili tudi prometni minister Nikola Bešlić, finančni minister dr. Luraj Sutej, minister dr. Barisa Smoljan, minister dr. Mihajlo Konstantinović, poslanik v Bernu Momčilo Stum-Jurčić, pomočnik zunanjega ministra Miloje Smiljančić, poslanik v Sofiji Vladimir Milanović, svetnik bolgarskega poslanstva Jordan Stratičev, minister dvora Milan Antić, prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Nikola Hristić, maršal dvora Boško Čolak-Antić in ordonančni častnik Nj. Vel. kralja kapetan Kulundžić.

Skupščina Jadranske straže v Zagrebu

Zagreb, 18. febr. o. Danes je bila glavna skupščina mestnega odbora Jadranske straže v Zagrebu, s katere so bile poslane podzdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., podpredsedniku vlade dr. Mačku in banu dr. Subašiču. Po odobritvi poročil je bil soglasno izvoljen nov odbor s predsednikom komisarjem mestne občine Starčevićem na čelu.

Velik požar v Zagrebu

Zagreb, 18. febr. o. Davi okoli 7. so opazili na strehi hiše št. 15 na Zrinjevcu kjer je kavarna »Splendide« ogenj. Obvestili so takoj gasilce, ki so prihitali v treh avtomobilih. Ker je bil požar zelo velik in se je naglo širil, so pozvali na pomoč tudi prostovoljne gasilce. Gasilci so najprej skušali preprečiti, da se ogenj ne bi razširil na sosedne hiše, nato pa so pričeli gasiti goreči objekt. Zaradi silne vročine so popokale na hiši vse šipe. Med drugim in prvim nadstropjem so popustili stropi, pa tudi na dvorščini strani je bila hiša močno poškodovana.

Gorenjski Sokoli so smučali

Kranj 18. februarja Z vseh strani so se danes zgrinjali Sokoli v gorenjski metropolji, ki so prišli, da se pomerijo v plemeniti borbi na belem polju. Zbralo se je 410 tekmovalcev, ki so takoj po prihodu jutranjih vlakov med prepreevanjem pesmi krenili v Strazisce. Ob 10. so bili vsi tekmovalci na svojih mestih. Snežne razmere so bile idealne. Prvi je tekmoval moški naraščaj v izmeničnem teku 3 x 3 km. Startalo je 12 štafet: 1. Jesenice 50:08.43. 2. Bohinjška Bistrica 60:24. 3. Javornik 1:02.4. Ženski naraščaj od 14 do 16 let smuk in liki na 600 m. Startalo je 17 tekmovalk. 1. Kapus Ivanka (Bled) 2:19. 2. Sušnik Tončka (Podnart) 2:20. 3. Čop Zolka (Bled) 2:26. Na isti progi kakor ženski naraščaj je nastopila moška deca od 12 do 14 let. Startalo je 84 tekmovalcev. 1. Legat Peter (Jesenice) 1:56. 2. Kržišnik Franc (Jesenice) 2:00.3. 3. Razboršek Jože (Močistrana) 2:02.3. Moški naraščaj od 14 do 16 let, liki in smuk na 1 km. Nastopilo je 66 tekmovalcev. 1. Anrašič Ljubo (Kranj) 2:00.8. 2. Slačnik Nace (Tržič) 2:06. 3. Višar Marjan (Jesenice) 2:06.3. Na isti progi je tekmoval tudi starejši ženski naraščaj

na. Pri gašenju je dobil izmed gasilcev hude opekline neki gasilec. Gasilci so bili zaposleni do 3. popoldne. Hiša, ki je last industrije Martina Rošića, je bila zavarovana pri družbi »Croatia«. Skode je nad milijon dinarjev. Doselej se niso ugotovili, kako je nastal požar, ki je bil eden izmed največjih, kar jih je bilo zadnja leta v Zagrebu.

Ob 25 letnici smrti vojvode Jovana Babunskoga

Veles, 18. febr. p. Danes so v Velešu slovesno počastili spomin narodnega borca, četniškega vojvode Jovana Babunskoga, ki je umrl pred 25 leti. Na svečanost je prišlo ogromno število ljudi med njimi mnogi zastopniki oblasti in raznih narodnih organizacij. Nj. Vel. kralja je zastopal divizijski general Svetozar Djukić, prišla pa sta tudi ban Andrejevič ter komendant armije general Brašić iz Skoplja. Svečanost se je pričela s slovesno službo božjo v cerkvi, nakar je bila na grobu pokojnega Babunskoga zadušnica, pri kateri je bilo izrečenih več velikih patriotskih govorov. Zatem je spominska svečanost na Trgu kralja Petra, kjer je spomenik Jovana Babunskoga. Mimo spomenika so defilirale mnogostevilne patriotske organizacije z zastavami na čelu. Popoldne je priredil odbor za proslavo banket za 250 povabilencev, popoldne pa je bila slavnostna akademija.

Iz državne službe

Beograd, 18. febr. p. Odklikovani so z redom Jugoslovske krmne 3. stopnje gimn. direktor Karel Prijatelj, dosedelnj ministerstvu za prosveto, z redom Jugoslovske krmne 4. stopnje pa svetnik ministristva za prosveto Anton Skala. Imenovan je za svetnika v 4/II pri strojnem oddelku generalne žel. direkcije inž. Ernest Senčan, svetnik direkcije drž. železnice Beograd-sever. Premeščeni so prometni uradnik Jernej Šibar iz Kranja v Ljubljano oficijal Vincenc Jančigaj z Jesenic v Šiško. Profesorica konservatorija glasbene matice v Ljubljani Marjana Mirkota je imenovana za profesorja ženske realne gimnazije v Ljubljani.

Uspešen umik Fincev na drugo utrjeno črto

Finske čete se zavzele ugo'nejše postojanke, ki omogočajo uspešnejši odpor. Trenutno zatilje pred novo sovjetsko ofenzivo

Haparanda, 18. febr. j. (Havas) Na zapadnem odseku Mannerheimove črte so Fini uspešno izvršili umik svojih čet na drugo utrjeno črto. Sovjetske čete te delikatne operacije fin. ke vojske niso znae izkoristiti. Verjetno pa je tudi, da sovetji niso opazili odstopa finskih čet v drugo utrjeno črto, ker so ves ta čas napadali finske postojanke v bližini morske obale. Ravno nasproti otečja pred Koivistom Malenkostni uspehi, ki so jih sovetji dosegli na temu mestu, najbrže ne bodo trajne vrednosti, ker so Fini obdržali vse svoje utrjene točke na otočju pred Koivistom, od koder s svojim težkim topništvom obstreljuje nove ruske postojanke. Šifovita sovjetska ofenziva na tem mestu je samo nekoliko ukrivla bojno črto med otočjem Koivisto in reko Vuoksi. Sovjetsko napredovanje se sicer še ni popolnoma ustavilo, vendar pa se sovjetske čete bližajo finskim postojankam v drugi liniji le z največjo previdnostjo in z velikankimi težavami. Teren med prvo in drugo finsko obrambno črto med Koivistom in Vuoksijem je namreč strahotivo razrit od granat sovjetske artilerije, ki je 14 dni bruha la semkaj divji ogenj. Razen globokih kotanj, ki onemogočajo prodiranje pehote in posebno se tankov ter oklopnih avtomobilov, je ves teren tudi podminiran in poln neeks-prodiranih izstrečkov, ki jih pokriva tanka plast snega, tako da jih ni mogoče videti in se jim izogniti. Prodiranje na tem terenu je že včeraj veljalo sovjete velikanske žrtve na ljudeh in materialu. Fini so v redu zasedli vse postojanke v drugi obrambni liniji in je verjetno, da bodo imeli od prihodnjega sovjetskega navalava vsaj kratek oddih, ki so ga finske čete kruto potrebn, saj so morale več kot teden dni brez zamenjave vztrajati v silnem sovjetskem navalu.

Priprave za novo sovjetsko ofenzivo

Helsinki, 18. febr. AA. (Reuter) Pritisk sovjetskih čet v severozhodnem delu Karelijske ožine je včeraj nekoliko popustil, ker zbira sovjetsko poveljništvo v odseku Suma nove čete za novo ofenzivo, da bi lahko definitivno predrlo Mannerheimovo črto.

300 bombnikov nad finskimi mest in lukami

Stockholm, 18. febr. AA. (Reuter). Finska je pretrpela včeraj najhujše bombardiranje od začetka vojne. Dopisnik lista »Tidningen« pravi, da je letelo včeraj nad Finsko nad 300 sovjetskih bombnikov, ki so bombardirali 14 mest izven vojnega področja. Bombardirane so bile tudi luke Vaasa, Kristina in Raumo.

Finske vojne poročila

Helsinki, 18. febr. AA. (Havas) Današnje sporočilo finskega vthovnega poveljništva se glasi: Na Karelski ožini je pritisk sovražnika na odseku med Finskim zalivom in Vuoksijem znatno popustil v teku včerajšnjega dneva. Bilo je sploh samo par manjših spopadov. Severno od jezera Ladoga so finske čete odbile sovražni napad ter prešle v protinapad. Zavzele so več točk in zaplenile več topov ter uničile tri tanke. Padlo je 530 sovražnih vojakov. Na ostalih delih bojišča ni bilo važnejših dogodkov. Finsko letalstvo je imelo več spopadov s sovjetskimi letali. Borbe so se končale uspešno za Finsko. Finski bombniki so bombardirali sovražne postojanke. Sovjetska letala pa so bombardirala južni in južnovzhodni del Finske.

Moskovsko poročilo

Moskva, 18. febr. AA. (Havas) Poročilo poveljništva leningrajskega vojnega okrožja se glasi: Na Karelski ožini preganjajo sovjetske čete sovražnika na vsem bojišču. Sovjetsko letalstvo je bombardiralo sovražne čete in vojaške objekte.

Nemško prečilo o položaju na Finskem

Moskva, 18. febr. AA. (DNB). Iz dose-danjih sporočil sovjetskega poveljništva se vidi, da se je bitka na Karelski ožini začela 11. februarja. Sovjetske čete so napadle Mannerheimovo črto v treh smerah na odseku Summi, na odseku Muole ter v smeri proti Tajpalenjoki. Ta odsek se nahaja v bližini jezera Ladoga, kjer se se že prej vršile srđte bitke. Posebno uspešni so bili napadi na odseku pri Sumi. Tu se je sovjetskim četam posre-

čilo prebiti finsko fronto v dolžini 10 km ter zavzeti prvo črto Mannerheimove linije. Sovjetske čete so napredovale 10 km v smeri proti Viborgu. Zaradi tega probaja je bila presečkana zveza med finskimi oddelki, ki operirajo na zapadnem delu ožine ter četami, ki se nahajajo v bližini Vipurija, ki so najbolj ogrožene. Vremenske prilike so se v krajih, kjer se vodi borbe precej popravile, tako da so operacije olajšane. Iz dosedanjih sporočil sovjetske vojske se vidi, da so sovjetske čete zasedle 162 utrjenih točk Mannerheimove črte.

Viborg še ni padel

Reval, 18. febr. j. (DNB) Veti, da bi bile sovjetske čete neol do rle v dr-mestja Viborga, se še ne potrujejo. Po nekkih drugih vesteh pa so sovjetske čete noč dosegle finske postojanke, ki ležijo 3 km južovzhodno od Viborga.

Viborg je glavno mesto istolmestov-za finskega distrikta in je imel v mirnem času 85.000 prebivalcev. Mesto je bilo takoj po pričetku vojne popolnoma evakuirano.

Nemški pritisk na švedsko

Diplomska intervencija v Stockholmu je vplivala na odločitev švedske vlade

Kodanj, 18. febr. p. Po zanesljivih obvestilih je pe sočnik švedske vlade Hanson izjavil, da je nemška vlada po diplomatskem potu opozorila švedsko, naj ne podzvam nobne intervencije v Finski, zlasti ne, če bi bila z njo združena kaka vojaška aktivnost zaveznikov v skandinavskih državah. Nemčija bi smatrala tako akcijo kot sovražno dejanje, ki bi izvalo primerne protukrepe na njeni strani. To Hansonovo sporočilo je bilo odločilnega pomena za sklepe odbora za zunanje zadeve v švedskem parlamentu, s katerimi je bila prošnja Finske za vojaško pomoč odklonjena.

Rim, 18. febr. br. (Stefani). »Giornale d'Italia« poroča iz Berlina, da nemški uradni krogi odločno demantirajo vesti pariškega »Ouvrea«, po katerih zamera Nemčija svoje čete na Baltiku v zbiru, da udari na švedsko. V berlinskih uradnih krogih poudarjajo, da imajo te vesti samo namen izzvati nezaupanje med Nemčijo in skandinavskimi državami. V zvezi s tem

ponovno svare nevtralne države, naj ne nasedajo manevom zapadnih telesil.

London, 18. febr. p. (Reuter). Po vesteh iz Stockholma je zastopnik švedskega zunanjega ministra izjavil, da bo prepovedal prehod tujih čet preko švedskega ozemlja, vendar pa bo dovoljen prehod civilnim prostovoljcem.

Takojšnja pomoč zaveznikov Finski

London, 18. febr. br. (SDA). Kakor poroča Reuter, so se merodajni angleški činitelje glede na odločilno stališče, ki ga je zavzela švedska, odločili za takojšnjo izdatno pomoč Finski. Po napovedi Reuterja bodo zavezniki poslali Finski najmanj 100.000 mož, večje število letal ter v čim večjem obsegu orožje in municijo. Del tega orožja in letal je že na poti na Finsko, vojaški oddelki pa bodo sedli v najkrajšem času.

Finska bo naprosila Nemčijo za posredovanje?

Dalekosežne posledice švedske odklonitve

Helsinki, 18. febr. p. Glasilo finske socialno-demokratske stranke »Socialdemokraten« je izrazilo včeraj glede na švedsko odklonitev finske prošnje za pomoč upanje, da to še ni končna odločitev švedske. V političnih krogih je zbudilo pozornost, da ni finskih poziv švedski vseboval nobene aluzije na možnost pomoči Anglije in Francije, čeprav v finski javnosti mnoge govore o neoficijelni pomoči Finski s strani teh dveh držav. Poziv govori samo o tem, da bo morda Finska na drugi strani izposlovala pomoč, če bi v kratkem ne prišla pomoč iz skandinavskih držav. Glede na to formulacijo sklepajo v istih krogih o možnosti, da bi se Finska v najbolj kritičnem primeru morda obrnila na Nemčijo, ter ji ponudila dalekosežne koncesije.

ako bi se v Moskvi zavzela za ustavitev sovražnosti proti Finski. Uradne potrditve teh domnev doslej še ni.

Rim, 18. febr. p. »Giornale d'Italia« poroča iz Helsinkov, da je pripelo v neko severno norveško luko nadaljnjih 300 angleških letal ki bodo od tam takoj poslana dalje na Finsko.

Helsinki, 18. febr. j. (Havas) Nemški poslanik v Helsinkih Blücher se je petek vrnil na Finsko. V petek sta prispela v He'sinki tudi dva angleška politika in sicer lord Davies, član lordške zbornice, in Maurice Mac Melan, član angleške spodnje zbornice. Oba angleška politika sta prišla za nalogo, da poudarita splošni položaj na Finskem.

Na zapadu zatilje

Carth, 18. febr. br. (SDA). Zaradi neugodnega vremena na zapadni fronti danes ni bilo nikakih posebnih dogodkov. To ugotavlja francosko in nemško vojno poročilo. Le na odseku med Reno in Mozelo je bilo nekaj tožnjkega ognja. Letalstvo je na obeh straneh počivalo.

Letalska bitka nad Nemčijo

Berlin, 18. febr. AA. (DNB). Več sovražnih letal je poskušalo priti nad nekatere nemške otoke in nad severno Nemčijo. V boju med angleškimi in nemškimi letali je nemko letalo, ki ga je vodil kapetan Falk, je sestrelilo angleško letalo. Kapetan Falk se je udeležil tudi znane bitke lani 18. decembra, ko je skupina, ki ji je pripadal, sestrelila osem sovražnih letal.

Nemci zaplenili tovor dveh grških parnikov

Berlin, 18. febr. s. (Exchange Telegraph). Pomorsko sodišče v Hamburgu je včeraj odredilo zaplenitvo tovara dveh grških parnikov, ki sta vozila les iz švedske v Egipt. S tem je Nemčija prvič priznala, da je z Egiptom v vojnem stanju.

Porast najhujšega izvosa

London, 18. febr. s. (Reuter). V nekem govoru na javnem zborovanju je izjavil včeraj čuvar tajnega pečata, minister Hoare, da more Anglija izgubiti vojno ne samo v primeru, če ne bo vzdržala s svojimi vojaškimi silami, temveč tudi tedaj, če ne bo ohranila svojega izvosa na primenih višini. Zato je treba napeti vse sile, da se čim bolj poveča angleški izvoz.

V zvezi s tem so zanimivi podatki o angleškem izvodu in izvozu za januar. Izvoz v januarju je bil za 800.000 funtov večji po vrednosti nego v decembru in za 1,5 milijona funtov večji nego v januarju lanskega leta. Uvoz pa je dosegel v januarju skoro rekordno vrednost, 105 milijonov funtov, 18 milijonov več nego v decembru in 19 milijonov več nego v januarju lanskega leta.

Ameriške ladje za Belgijo

New York, 18. febr. AA. (Reuter). Zednjine države so prodale neki belgijski paroplovni družbi in Anversu osem velikih prekooceanskih ladij, med njimi tudi parnik »President Harding«. Te ladje bodo vd-zevale promet med New Yorkom, Belgijo, Anglijo in Francijo. Kakor se je zvedelo, so Belgijci plačali 4 milijone dolarjev. Poučeni trdijo, da je ameriška prodala Belgiji še več drugih ladij.

Maribor čez nedeljo

Maibor, 18. februarja

V noči na nedeljo je spet naletavalo. Z našlo je novega snega za 10 do 15 cm, ponekod na planinah še več. Po vsej mariborski okoliščini je bilo danes spet zelo živahno in razvedrano zimsko veselje. Veliko zahtemanje je bilo za računjske smučke tekme, o čemer pričamo na drugem mestu. Naš zavedni železničarji pa so se zbrali sredi č rednemu občnemu zboru

Mariborski železničarski odbor Jadranske straže

Zbor je bil v restavracijskih prostorih Vintgarja, ki so bili nabitio po'ni. V svojih poročilih so prikazali marljivo delo železničarske JS predsebnik Mirko Perme, tajnik Bogomil Lašič in blaginik Ljode Pilaj. Poudariti je predvsem dobro gospodarstvo, saj ima železničarska JS preko 24.000 din. premoženja. Članov je 1100. V juliju in avgustu lani je bilo poslanih na letovanje 40 otrok, tako da je celotno število od leta 1934. dalje naraslo na 212, kar predstavlja stroške v vsoti okoli 90.000 din. Organizacija je marljivo sodelovala pri odkupu železničarjev v zvezi z razvitem treh praporov JS. Po sprejeti razrešitvi so bile volitve in je bil izvoljen po večini dosedanji odbor z aginim predsednikom g. Mirkom Permetom na čelu. Občni zbor je pozdravil s pohvalnimi besedami tajnik mariborskega oblastnega odbora JS g. Janko Piric in naglasil, da je železničarska JS najmočnejša organizacija JS v mariborski oblasti.

Upokojeni oficirji in vojaški uradniki

so imeli dopolne svoj občni zbor. Predsednik upokojeni p'okojnik g. Dolenc je orisal težavni g'notni položaj upokojenih oficirjev. Sledila so poročila tajnika upoko-

jenega podpolkovnika g. Grizolda, blaginika upok. kapetana g. Vodopivca in preglednika računov upok. podpolkovnika g. Jugoviča. Občnemu zboru je prisostvoval kot zastopnik vojske garnizionar podpolkovnik g. Maslač. Pri volitvah so bili izvoljeni: Dolenc za predsednika, Grizold za tajnika, Vodopivec za blaginika, za preglednika računov Jugovič. V odboru so upok. podpolkovniki Vidmar, Fabiani in Ditz.

Pobreški Sokoli

so se zbrali danes v lepem številu v svojem novem Sokolskem domu k rednemu občnemu zboru Sokola Maribor II. Pobrežje. Poročila predsednika br. Požarja in ostalih funkcionarjev so pričala o marljivem, prizadevnem delovanju pobreških Sokolov, in sicer v nacionalnem, prosvetnem in telesno-vzgojnem oziru. Pohvalno je omeniti predstave pobreškega Sokola v Sokolskem domu in zlasti lepe uspehe naraščajkega odseka odseka. Člani so sprejeli z odobravanjem na znanje poročila funkcionarjev, ki so pobjabljenci, da vodijo lepo uspevajočo sokolsko družino tudi v novi poslovni dobi. Lepo uspelemu občnemu zboru naših vrbih pobreških Sokolov so prisostvovali tudi zastopniki drugih pobreških nacionalnih društev.

Tatovi ne mirujejo

V noči na nedeljo je vionil še nezledečni vionilski zlikovec v stanovanju grafika Josipa Horvata v Frankopnovi ulici 1. Ropot pa je prebudi domače, zaradi česar jo je vionilec spet odkuril v noč. Imel je s seboj tudi pajdaja, ki je bil pred hišo na straži. Kolo je izgnilo izpred neke gostilne na Meljski cesti gostilničarju Iva-u Robeku. Kolo je »namke »Nero« in ima evid. št. 2=23787.

Ob Ljubljani - stara cukrarna

Obisk pri otrocih, ki so na cesti doma - Sredi velikega socialnega problema zanemarjene mladine je še danes, kakor je bila nekoč: mačeha

Pogled na staro cukrarno

Stara cukrarna ob Ljubljani, to močno široko poslopje, ki mu komaj lahko prešteješ prtilikava okna, ima za seboj pisano zgodovino. Koliko dobrega in zlega bi vedele povedati debele, visoke stene te starodavne čemerne hiše, ki je bila, prej fabrika, potem spet stanovanjska kasarna, kjer so živeli in umirali naši veliki pesniki v cvetu mladosti pod težo gorja tega neumljenega sveta. In bila so spet leta, ko so odmevali po širokih hodnikih cukrarne koraki vojakov, čez noč so se spet izpremenile prostrane sobane v skladišča - danes pa so vprav te sobane zatočišče brezdomcev ter v novoustanovljenem prehodnem otroškem domu - azil zapuščenih otrok.

Pri najmlajših prebivalcih stare cukrarne

Pa pojdemo, če se vam zdi, na kratak obisk k tem bednim, najmlajšim prebivalcem stare cukrarne. Seveda so za njihov dom temeljito prezidali in preuredili potrebne prostore. Tu so spalnice, preproste z železnimi posteljami, tu je obednica, kjer režejc otrokom s ceste vsakdanji kruh in je slednjic še dnevna soba, kjer žive čez dan svojo mladost, se igrajo in v igrah počasi pozabljajo na vse tisto hudo in nesumljeno življenje, ki jih je leta in leta teplo.

Imam vam čast predstaviti v nekaj besedah štirideset žrtv, štirideset nedolžnih otrok, ki so jih brezvestnost ali vsaj zanikrost in lahkomišelnost roditeljev, deloma tudi zla usoda postavile tako rekoč ob steno, češ: nepotrebnosti ste mi, na potu ste mi ali kakor že. Nekaj jih je sicer vmes, ki otrok v resnici niso mogli preživljati in si sami v nesreči pomanjkanja niso znašli in vedeli kako pomagati iz zadrege odgovornosti nasproti krvi svoje krvi.

14 letno dekletce pripoveduje

Najdobi besedo štirinajstletna punčka velikih živahnih črnih oči, ki zdaj po ves dan tiho, boječje čepi nekje v kotu, nezupljivo skriva pogled v tih in se zdi, da tudi še zdaj ni vse prav z njo, da jo še zmernec nekaj težkega ali bolečega teži ali pa se vsa zbegana od preteklosti še danes ne more zvladati in se prilagoditi novemu domu. Če pogledaš v evidenčno knjigo, v katero se za male vpisujejo ocene poleg razvidnice rojstva, bereš, da je mala sicer nadarjena, pridna, da pa je nagnjena k lažnjivosti in hinavščini. Zakaj je takšna, ti hitro razložijo podatki o njeni klavirni, bedni mladosti. Mati ji je umrla in oče se je drugič oženil. Ampak takrat je bilo dekletce staro komaj pet let. Kakor ji je prejšnja mati najbrž z ljubeznijo ali vsaj prizanašanjem ustvarila v skromnih delavskih razmerah še dokaj prijazno prvo mladost, se je pričela poslej pod trdo, kruto roko mačeha zanjo trnjeva pot.

»Tepla me je za vsako reč«, pripoveduje deklica s solzami v očeh. Pripovedovanje snomnov jo je nekam razžvelelo in jo približalo z zaupljivostjo ljudem. »Da, tepla me je, suvala s petmi, vlekla za lase in venomer tulila: Izgini mi izpred oči! Ne maram te! Ničesar ji ni bilo prav. Če sem šla v štacuno, me je tepla, da nisem za nobeno rabo. Drva sem morala vleči iz hoste in je spet godrnjala: Za tehle nekaj polen te bom živela. Ata me je branil, toda ata mnogo pije in nima nobene besede pri hiši...«

Več ni hotela povedati, pa so povedali drugi. To namreč, da jo je mačeha pošiljala

ljuba krast k sosedom Dekletce je kradlo, nosilo domov, kar je že bilo. Kradlo je iz bojzani, potlej se je privadilo, se izpridilo in kradlo kar tako, zaradi kraje same, dokler je niso zasčili pri tatvini. Zdaj živi v domu in se dobro počuti. Najbrž ni nikoli mislila, da se da na svetu tudi tako živeti, brez tepeža in zmerjanja, brez strahu, mirno, zadovoljno. Najbrž ni nikoli slutila, da so na svetu tudi dobri ljudje. Počasi se privaja na novo življenje, veliko, usodno vprašanje pa je ali se bodo dali kdaj iz njene srca izbrisati in izlečiti prav vsi zli sledovi grde, neumljene preteklosti.

Izpostavljeni in zavrženi

Kaj pa tile nasmejanj malčki, ki sede na klopih in z malimi pestimi otroško neugnano, prešerno bijejo ob mizo in čeb-ljajo tja v en dan? Prva dva med njim - kakšne štiri bosta imela - je mati kratko in malo pustila na ulici. Vsakdo naj sam presodi, kakšna reč je to bila. Dva otroka, takšna majhna, neboljena, s prstom v ustih, se nenadoma znajeta čisto sama zapuščena sredi ulice. Zebe tu, lačna sta, mesto pa veliko in tuje, ljudje tuji in v tem nepoznanem tujem svetu - trda, asfaltna cesta krog in krog njiju. Zajokala sta, kaj pa sta morda drugega storiti. Pobrali so ju in poslali v zavod. No, tule sta se hitro udomačila. Tono jima je, jesti dobita in vesele družine jima ne manjka.

Spet mačeha. Trije fantje, petnajst, deset in sedem let stari, so prosjčili po ulicah. Policija jih je zalotila in vprašala, kako in kaj. Pa so povedali Mačeha jih pretepa in zmerja vse ljubi božji dan, jih izganja iz hiše in jih prikrajšuje pri jedi. Pa so se spuntali ter pobegnili od doma. Njihovo rmanje se je prav za prav še srečno končalo.

Mačeho in tisti, ki greše nad lastno krvjo

Desetletna deklica je sicer jako poredna in živahna, toda rada laže. Ostali otroci so nasproti njej sovražno razpoloženi zaradi njene hinavščine. Skratka, slab otrok je, ničesar dobrega ne obeta njena mladost. Spet ista pesem. Mačeha jo je tepla, jo zapostavljala pred svojimi otroci ter jo navezadnje celo zaprla v svinjak, češ: tam je tvoje mesto. Ubogega, sestradanega, premrzlega, pretepenega dekleta so rešili sosede.

Deklec je zelo nadarjen, piše v razvidnici, a tudi zelo prepirljiv, občutljiv in rad laže. Potuhnen je in hinavski. To je nezakonski otrok in s tem je že marsikaj povedano. Starši so se ga čisto preprosto hoteli iznebiti. Na poti jim je bil do sreče. Velik, črn madež v njihovi zlagano čisti vesti. In če jih bo fant kdaj pozneje preklinjal, preganjan od svoje bridke usode - kakšna bo potlej ta njihova čista vest! So grehi, ki se jih do konca ne da in ne da zbrisati s sveta. Ali je še kje kod hujski zločin od zločina nad lastno, rodno krvjo!

Ena mati, trije očtje

Trije malčki so bili sprejeti v dom. Trije od iste matere, vsak ima drugega očeta. Mati se potepa po svetu in se najbrž ne bo nikoli poboljšala in umirila. Takšne krvi je, tudi ona je prejela dediščino svojega rodu. Treba je poskrbeti, da bo tem malim, nedolžnim potomcem usoda naklonjena na srečnejši način. Kar nekam hudo in nerodno postane človeku pri duši, ko gleda najmlajšega, kako zaupljivo izteza

ročice proti tebi, smehlja se in bi rad komu rekel ata ali mama. Pa nikogar ni. Samcat, brez toplega materinega objema, brez očetovega blagoslova se bo čez leta napotil v svet. Le kako se bo, takšen osamljenec, boril proti težavam in preizkušnjam tega sveta?

Fant, ki je gledal dvojni umor

Kaj pa je s temle visokim, suhljatim fantom, ki nalaga v peč polena in se zdi že na prvi pogled tako čudno vase zaprt, kar malce potuhnen ali kaj? Skriva pogled, nekaj skriva v svojih črnih, zamolklih očeh. Nihče prav za prav ne ve natančno, kje se je rodil in kdo mu je oče. Toliko vedo, da je prišel od nekod z juga, da je živel kot rejenc na bogatem posestvu na deželi. In zdaj se je zgodilo, da so neznan razbojnik vdrl v hišo, do smrti pobili njegove rednike in jih izropali. Njega samega so pustili in padel je nanj sum, da je nemara bil soudeležen pri zločinu. Fant taji in še teče preiskava proti njemu. Strašne reči je moral doživeti tisto noč, to je gotovo. Takole na lastne oči v svojem štirinajstem letu gledati, kako človeka pobijejo in umore - ali ni to malce preveč za njegov razum in srce, ali ga ne bo to nemara vse življenje spremljalo kot grozen spomin, ki mu utegne zagreniti vse njegove žive dni in ga izkvariti? Treba bo pač vse storiti, da se mu to grdo doživetje nadomesti in ublaži s čim dobrim in lepim. Zdaj se je že precej pomiril in se počuti domače in prijetno v domu. Samo nekam preveč tih je in kdo ve kakšne skrivnosti skriva vase.

Oče, ki je svojega sina poslal v nič

Miren, simpatičen fant petnajstih let rezlja iz kartona piščolice. Njegove oči so odprte, nobene laži in slabe misli ni videti v njih. Kakšna je njegova mladost? Kaj trda in nevesela. Mačeho ima, ki ga ne mara. Najbrž je bil vsekozi prav tako priden in uboglji, toda odnosi med njegovim očetom in mačeho so bili krivi, da je živel svojo mladost sredi samih muk in krivic. Ze zgodaj je moral na delo, poma-

gal tu in tam, bil za tekača, za malega tekača, za vse skratka. Učil se je obrti, toda starši so mu v svoji zaslepljenosti prekrili račun. Iznebiti so se ga hoteli na cenen način. »Oče me je poslal v Ljubljano«, pripoveduje mirno in vdano v usodo. »Se boš šel v mesto učiti, tam bo lepše zate. Kar sam se pelji, na ljubljanskem kolodvoru te bo čakal stric. Peljal sem se, toda na kolodvoru strica ni bilo.« Vse skupaj je bila preprosta prevara.

Dva s ceste

Fant je ves preplašen in izgubljen taval po mestu, dokler ga ni stražnik vzel v varstvo. Oddal so ga v dom in tu zdaj čaka, da se mu bo na kakšen način nasmehnila sreča. Rad bi se šel naprej učiti, pravi. O starših pa ne govori rad. Nič čudnega, kajti užalili so ga in za takšno žalitev najbrže ne bo nikoli odpustil. Razumel bo pač morda nekoč pozneje njihovo ravnanje, težko pa jim bo kdaj odpustil.

Dolžnost nas vseh

Potlej so še drugi otroci v domu, otroci, katerih starši prav tako spe v cukrarni na posteljah zavetišča za brezdomce. Hudo je pač, če se rode ljudem brez strehe in kruha otroci. Prehodni otroški dom je samo prvi korak, treba bo najti sredstev, novih domov, zavetišč, podpor. Kajti pred to nedolžno, zavrženo mladino je dolžnost nas vseh, brez razlik v čustvih in prepričanju, da pomagamo, kjer se pomagati mora in more!

Nadloge in veselje v visokem snegu

»Tragedija« plinske lešterbe, ena največjih nesreč, ki jih je prizadejal sneg na javnih napravah.

Naši kraji spadajo v alpski svet in prav bi bilo, da bi se vsako zimo mogli ponasati z vremenom, kakršno se za take kraje spodobi: z vsaj nekaj tednov trajajočim mrazom okrog 10 stopinj pod ničlo pa lepo, čisto in belo snežno odejo vsaj od Miklavža pa tja do Matije. Tako bi bilo vsem prav: sportnikom, ki v zimskem času brez snega kar hirajo, kmetu ki mu sneg pogno-

ji zemljo in dvigne ceno bukovim drvam; ne nazadnje meščanu, ki ga lepa, mrzla in suha zima utrjuje, ubrani bolznu, ki jih nosi s seboj vlažno, plundrasto zimsko vreme in mu prečisti pljuča s čistim zrakom, ki ga padajoče snežinke takorekoc vsega prefiltrirajo. Še celo siromak se dobro zanežene, suhe zime ne boji. Da mu le vlaga ne leze skozi raztrgane podplate vlaga, ki se ji je težje ubraniti ko najhujšega mraza.

Pravijo, da že dolgo ne pomnijo tako hude zime, da bi se vsako zimo mogli ponasati z vremenom, kakršno se za take kraje spodobi: z vsaj nekaj tednov trajajočim mrazom okrog 10 stopinj pod ničlo pa lepo, čisto in belo snežno odejo vsaj od Miklavža pa tja do Matije. Tako bi bilo vsem prav: sportnikom, ki v zimskem času brez snega kar hirajo, kmetu ki mu sneg pogno-

Res, v mestu samem je sneg povzročil od kraja nekaj nevarnosti. Tramvaj se kar ni utegnil znajti, vozil je brez pravega reda v središču mesta, pred počto in kavarno Evropo so ga včasih dobesedno naskakovali. Kdor je moral priti ob točni uri na določeno mesto si je moral s komolci priboriti prostor. V sili so se mnogi obešali na stopnice, seveda le, če ni bilo stražnika v bližini in je bil sprevodnik sredi gneče v vozu.

Na telefonskih in brzojavnih vodih sneg ni napravil škode, je bil prerahel in prešuh, da bi se mogoče pilepiti na žice. Samo pa tam je debela kučma potlačila streho plinske svetilke, počilo je steklo in leščer-

Dež ali sneg, vselej konjunktura za tramvaj.

ba je ugasnila ne da bi bilo to opaziti na cestni razsvetljavi.

Pečce so največ ovirali snažilci ulic, ki so s svojo vprego včasih zastavljali ves pločnik. Nihče ni pomislil, da bi bilo morda hitreje, udobneje in ceneje, skidati sneg v kanalizacijske jasko. Verjetno, da nima jo vsi kanali dovolj odplavne vode; tam pa kadar je velik padec proti strugi Ljubljane in zadosti vode, bi šlo odstranjevanje snega prav hitro izpod rok. Morda bi kazalo v bodoče v kanale izpeljati kak potok izpod Rožnika in bi mogli kanali odplaviti ves sneg z ulic.

Pred štirinajstimi dnevi je prvi mraz popustil in za nekaj časa je Ljubljano ob-

Celo tirnice cestne železnice je treba ob mrazem vremenu soliti, sicer odpovedo presmerjevalni sklopi.

jela jugovina. Izza Zlebov je jelo curljati ko ob polnih nalivih, plazovi snega so se vsipali na pločnike, da je bilo kar nevarno hoditi od kraja. Rjava brozga je ležala po cestah, da je drselo pod nogami in je bilo ponekod treba precejšnjih sportskih sposobnosti, če si moral prečkati cesto. Smučarjem je odleglo, ko je ponovno pritisnil mraz in je na sesedlo podlago zapadlo še za ped suhega pršiča. Snežne prilike so prav idealne in v najbližji okolici mesta je lepega smučkega sveta na

Še redki avtomobili, ki so videti na cestah, so imeli težave na poti. Lopata je morala dobro peti, če so hoteli spraviti vozilo iz snežnega prijava.

pretek. Rožnik, Brdo, Golovec, Katarina, Toško čelo, Zlebo, urešček itd., vsi ti kraji imajo zdaj prav toliko snega ko katerikoli znamenito gorenjsko zimovišče. Vse ko naročeno za naše nedeljske smučarje; za mlajše, ki zaradi slabih smerslalnih uspehov in še slabših nagrad ne izprošijo božjaka z avožnjo, za starejše, ki jim obljubljeno povišanje plač že zdaj življenje tako oslaja, da jim je okrog 15. v mesecu nekako tako, kot prej zadnjega...

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

hruli Vanda. Zmeden stojim pred njo. Po čelu in licih mi lezejo znojne kaplje. »Mama je šla v dramo. Predstava traja do enajstih. Juhuhu! Rompompom!« čeb-lja in se me tesno oklene pod roko.

Greva dalje. Ona si poje melodijo po taktu koraka. Včasih pri tem poredno poskoči in menja korak. Narahlo me udari z rokavico po obrazu, mi popravi ovratnik in oguljeno scejrano kravatno. Ob ušesu mi potisne lase nazaj v frizuro. Odpenja mi gumbe na sukniču, potem jih spet zapenja. Iz same razigranosti počenja take neumnosti.

»Si bil pri večerji?« me vpraša. »Bil.« »Greš domov?« »Da.« »Pa treseš se — te zebe?« »Hladno je.« »Zakaj ne nosiš plašča?« »Čenča!« »Daj mi poljub, ker sem čenča!« Njene tople ustne čutim na svojih. Kaj si vse demislila ta Vanda! Potem mi dopoveduje, da gre k teti po knjige, da se bo samo pol urice zadržala, da me bo ob devetih počakala pred stolnico, saj je mama v teatru... Pred rdečo hišo me ustavi, z dlanjo me lonne po bledem licu: »Adijo, fant! Ob devetih na svidenje!« In zbeži po stopnicah kdo ve kam. Menda k teti po knjige. Ko bo pila čaj ali kavo pri svoji sorodnici, bo dobro pazila na pol urice. Venomer bo pogledovala na svoje zlato, zapesneto uro, vrtila prstan, ga snemala in spet natikala na svoj drobceni prstek. Vse na njej je tako drobceno, majh-

Vanda

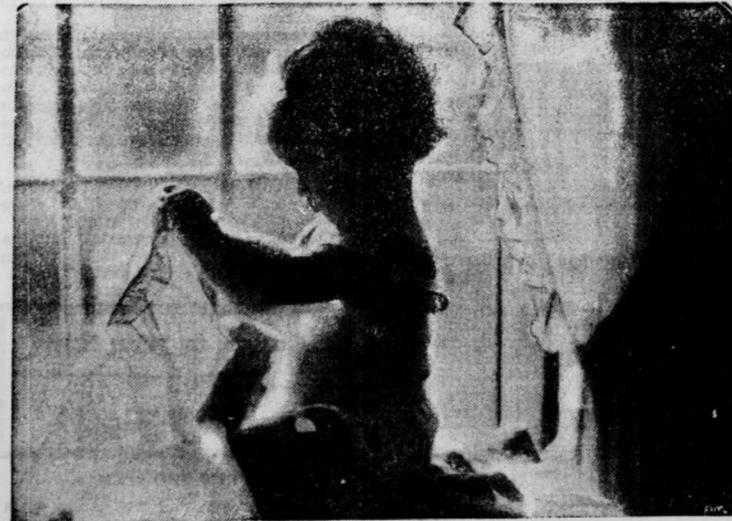
Zadnjič me je avto podrl, ko sem šel čez cesto. Dve ženski sta prepašeno zakričali. Pa se mi ni nič zgodilo. Prav nič. Pobrals sem se, stebel prav z obleke in še s sklonjeno glavo dalje.

Tisti dan sem dolgo blodil po cestah. Ob dveh popoldne me je podrl avto, ob desetih zvečer sem prišel domov. To je precej dolgo.

Včasih, ko sem bil bolj otročji, sem kar tako hodil po cestah in spotoma pisal otroške pesmi. Takole med potjo sem se ustavil, izvlekel kos papirja iz žepa in napisal verz. Ne vem, kolikokrat sem se morau ustavititi in pisati, da je nastala pesem. Morda sem ves ponedeljan blodil po ulicah, da sem skoval pet kitic.

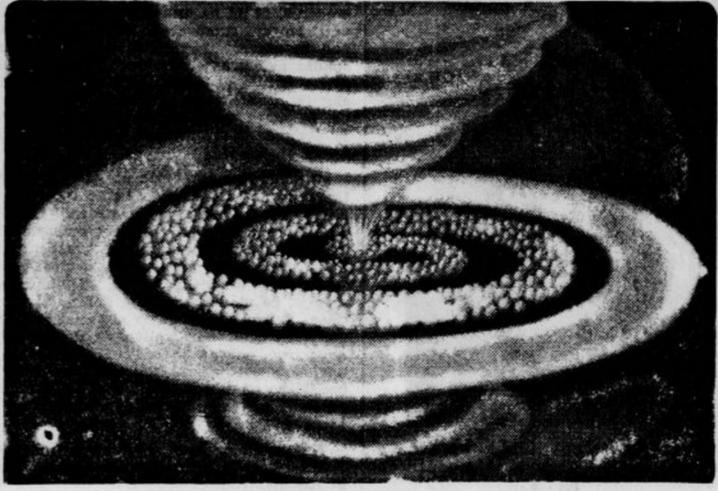
»Dobro je«, je rekel urednik, »še prinesite!« Honorarja — 30 din. Menda sem pet u taval po cestah in pisal verze; torej sem služil po 6 din na uro.

Zdaj nič več ne pišem pesmi. Ne vem, zakaj ne. Kar tako blodim po mestu. Ko rem čez cesto, popazim, da me avto spet ne podere. Srečujem ljudi, ki hite vsak v svojo smer. Neko dekle se mi nasmehe, celo pomežikne. Morda ji je dolg čas in se ji hoče, da bi jo ogovoril? Pa grem dalje. Nekam bi rad prišel. Tako, kamorkoli že. Če veji me žulji, na peti imam neravnico strgano in sploh sem že truden od teh blodjenj.

Takšnale je sreča srečnih

Zvezde v notranjosti

Sistem rimske ceste

Razrednim zvezdogledom današnje dobe ni več dovolj, da najo zmeriti razdalje med posameznimi zvezdami, da znajo izračunati njih težo, obseg in pota ter povedati o njih mnoge druge zanimive stvari — vsega tega jim je še vedno premalo. Njih razdalja od nas je globlje: zvedeti hočejo, kakšne so neki zvezde v notranjosti. Po dognanih pri opazovanju so razdelili zvezde na tri skupine.

Prvo tvorita naše Sonce in Sirius. Tu je vse običajno in v redu. Ako se gmota zmanjšuje, pada tudi svetlobna sila in toplota in zmanjšuje se njih polmer. Druga skupina so orjaki. Polmer nekaterih je enak razdalji Sonca od Jupitra, t. j. 750 milijonov kilometrov, njihova gostota pa je neznatna. Sem spadajo Aldebaran (B.k), Betelgeuze (Orion), Antares (Škorpion), Capella (Auriga), Arcturus (Bootes).

Ozvedlja, kamor spadajo našete zvezde, smo dejali v oklepaju. Najbolj čudne pa so razmere pri tretji skupini, ki ji pravijo tudi skupina belih pritlikavcev. Njihova gmota je nekoliko manjša od gmote Sonca, njihov polmer pa je zelo majhen, s čimer zraste gostota tako močno, da si tega ne moremo niti predstavljati. Vzemimo za primer Sirius. To je dvozvezdje, od katerega en del spada k prvi skupini, drugi del pa med bele pritlikavce, kar so odkrili 1862. Da svetli z belo svetlobo, so pa dognali šele 1914. Gmota tega belega pritlikavca je enaka štirim petinam gmote našega sonca, daje pa samo 360 del sončne svetlobe. Njegov polmer je večji od polmera Zemlje (6356 km) in manjši od polmera Urana (24.000 km) Kako se tedaj v tako kroglično spravijo štiri petine gmote našega Son-

ca, je naravnost nezapodljivo. Košček gmote tega pritlikavca v velikosti škatice za šibice bi tehtal približno pet metrskih stotov. Ta trabant je oddaljen od Sirusa tri milijard km, tedaj toliko, kolikor znaša razdalja med Soncem in Uranom. To pa ni edini primer te vrste. Zvezdoslovci poznajo kak ducat silčnih zvezd. Nekatero so del dvozvezdja, druge pa kar same potujejo po vsejirju. Omenjena gostota se nam zdi veličanska, kaj naj šele rečemo o gostoti nekaterih drugih zvezd?

V sozvezdju Kušarja je zvezdica, na kateri vlada toplota 28.000 stopinj Celzija. Po vsem sodeč, je to najmanjša doslej znana zvezda, polmer ima kakih 3200 km. Izračunali so pa, da znaša nje povprečna gostota 36.000.000, v notranjosti pa 1000 milijonov. Z drugo besedo: En kubični centimeter gmote iz njene notranjosti bi tehtal 10.000 metrskih stotov. Če bi ta zvezda imela kakega trabanta, bi se ta moral zavrteti okoli nje v dveh sekundah, ker bi se sicer takoj zrušil nanjo, kajti nje privlačnost je petnajst milijonkrat večja kakor težnost na zemlji.

Ako hočemo razumeti stvar in sploh verjeti, da je kaka možnost za obstoj take gmote, se moramo obrniti na kemika in na fizika, da-li prirodni zakoni sploh dopuščajo take gorostasnosti. V tem pogledu pa je ravno atomska fizika potrdila dognanja zvezdoslovcov. Posamezni deli gmote so sestavljeni iz atomov znanih kemičnih prvov. Ako se zvišuje tlak in toplota, nastaja najprej jonizacija, elektroni se ločijo od jedra in s tem nastajajo razne vrste elektronovega plina. Z nadaljnjim zvišanjem toplote se doseže to, da se posamezni delci atomov, elektroni, protoni in neutroni stisnejo tako gosto, da se med seboj dotikajo in to je ravno pri belih pritlikavcih. Na ta način se zmesti velika množina gmote v majhnem prostoru in gostota doseže ene gorostasne številke. Na zemlji seveda tega ne moremo dokazati. Ako bi prenesli košček take gmote k nam, bi vsi delci atomov zavzeli ono mesto, ki jim gre, to pa tako hitro, da bi bila to eksplozija in imeli bi pred seboj zopet čisto običajno gmoto.

Razume se, da moramo pustiti svojemu tovarišu rok, v katerem naj odgovori. Glede na obseg pobjek naj ta znaša 1 do 4 tedne. Pomisliti moramo, da mogoče naš prijatelj nima toliko časa na razpolago ko mi in da ne more tako hitro zbrati znamk, potrebnih za odgovor. Gotovo čaka vsakdo na ta odgovor z neko nestrpnostjo in vznemirjenostjo, saj bo vendar prinesel znamke, ki bodo spet zamašile nekaj praznine v naši zbirki. Vsakdo, ki torej prejme kako pošiljko, naj se zato potrdi ter po možnosti kar najhitreje odgovori.

Za vsakega resnega filatelista, ki mu ni zbiranje znamk samo trenutno veselje, nego nekaj več, je skoro nujno, da je član kakšne filatelistične društva. Članski seznam nam potem služi za to, da naveže stike z drugimi člani ter si tako ustvari potrebne pogoje za uspešno menjavanje znamk.

FILATELISTE, ki so se specializirali v zbiranju slovenskih znamk, prosim podpisati, da bi mi javili svoj naslov. Gre za izdajo kataloga slovenskih znamk. Ker je snov zelo obširna, bi bilo dobro, da se vsi specialisti Slovenije združijo in s skupnimi silami dosežejo izdajo prepotrebne kataloga. Dopsi naj se pošiljajo na naslov: R. Augustinčič, Maribor, Razlagova ulica 25.

O veri in ljubezni

Resnična vera je v tem, da poznaš zakon, ki je nad vsemi človeškimi zakoni in ki je isti za vse ljudi sveta.

Če dvomiš o svoji veri, potem to ni več vera. Vera je samo takrat vera, kadar ti niti na misel ne more priti, da bi tisto, v kar veruješ, lahko bilo zmotno.

Vsaka vera je samo odgovor na vprašanje, kako naj človek na svetu živi — ne zavoljo ljudi, temveč zavoljo resnice, ki je nad vsemi nami.

Prav je rekel Kant: Ravnaj teko, da boš lahko vsakomur rekel: Tudi ti tako ravnaj z menoj.

Ko je učiteljica skušala slep' gluhenemu učenku ki se je s prsti naučila brania, razjasniti kaj je ljubezen, ji je učenka rekla: To že vem, to je tisto, kar ljudje čutijo drug do drugega.

Samo človek, ki je spoznal, kako kratko in bedno je življenje na zemlji bo spoznal tudi vse dobro, kar mu daje ljubezen.

Kakor voda izteče iz vedra, če je v njem ena sama majhna luknjica, tako tudi v duši človeka ne more ostati niti ena radost ljubezni, če bo v njem mižnja do enega samega človeka.

Za pravo menjanje znamk

Kdor hče dobiti znamke s pomočjo zamenjavanja, si mora dati na jasnost, da mora dati ali sam najti primerne znamke, ki bodo našemu prijatelju koristile. Če hoče dobiti znamke, mora dati ali sam najti primerne znamke, ki bodo našemu prijatelju koristile. Če hoče dobiti znamke, mora dati ali sam najti primerne znamke, ki bodo našemu prijatelju koristile.

Kdor hče brez primerne in zadostne množine znamk, naj si jih najprej prikaže. To seveda ne bo dovolj, da bo dobil vsaj nekaj, ne posebej v zap. danilca je mnogo prihodnosti, ni so pravi ugodne za preskoto z znamkami, potrebni za zamenjavo. Kakor ima dobre zvezde, si bo skušal zagotoviti znamke, ki bodo našemu prijatelju koristile, ne posebej v zap. danilca je mnogo prihodnosti, ni so pravi ugodne za preskoto z znamkami, potrebni za zamenjavo. Kakor ima dobre zvezde, si bo skušal zagotoviti znamke, ki bodo našemu prijatelju koristile, ne posebej v zap. danilca je mnogo prihodnosti, ni so pravi ugodne za preskoto z znamkami, potrebni za zamenjavo.

Menjanje znamk za znamke je tu in tam uporabno, posebno če gre za začetnike. Starejši zbiralci gotovo ne bo kazal zanimanja za tovrstno zamenjavo. Najboljši tmeč za menjanje je vsakomur »katalogna vrednost za katalogno vrednost.«

Ta postopek nas štiti pred obojestranskim operiranjem in nas varuje neljubih nesporazumov. — Zelo ugodno je, če si vse svoje podvojene znamke skropno preberemo, jih kpo naučimo na zato primerne liste, opremo s katalogno številko in ceno ter jih nato, urejene po državah, pošljemo svojnemu tovarišu, s katerim smo navezali stike. Ta si bo manjkajoče obdržal, ostalo pa nam bo vrnil. Če pa hočemo, da odpade to romanje znamk sem in tja, se bomo poslužili »maniko list«, katere uporabljajo starejši zbiralci; svojnemu prijatelju pošljemo seznam vseh znamk, ki ti manjkajo, ter ga tudi sam prosiš za enako. Najlaže napraviti tak seznam, če navedeš številke manjkajočih znamk glede na kak katalog.

Vsaki zbiralci stremi za tem, da si pridobi v vsaki državi, za katere znamke se zanima, stalnega in poštenega tovariša. Naslove zbiralcev najdemo v seznamih raznih filatelističnih društev. Iz teh seznamov si izberemo par ustreznih naslovov in filateliste pisмено povprašamo, ali so pripravljeni pod takimi in takimi pogoji zamenjavati znamke. Šele ko se zedinimo glede na osnovne stvari, lahko začnemo pošiljati znamke. Popolnoma napočeno je, odpisati na celo vrsto naslovov kup znamk, ne da bi jih poprej vedeli, ali se ti ljudje za take in podobne znamke sploh zanimajo. Tako postopanje pride v poštev kvečjemu tedaj, kadar so v inseratu ali v članskem seznamu izražene tudi želje in pogoji zbiralca. Pred tem ne pošiljajte znamk, ki so teko pogoste, da jih ne manjka v nobeni zbirki.

Samo po sebi je umevno, da je pri menjanju potrebno tudi nekoliko opreznosti. Izkušnje namreč ne predobro vem, da so med zbiralci tudi taki, ki gledajo samo na to, kako bi svojega tovariša opeharili. Zatorej si moramo biti o poštenosti svojega sobiralca docela na jasnem, preden mu pošljemo kaj dražjega in vrednejšega. Znamk nikoli ne pošiljajte v navadnem pismu, še celo pa ne kot tiskovino. Če ne na vsrbno oddamo pismo priporočeno ali pa celo kot vrednostno pismo. O vseh pošiljkah vodimo točen pregled, iz katerega je raz liden točen naslov prejemnika, dan, ko smo pismo odpisali, natančen pregled vsebine, dan dopsetka prejetega pisma in slučajne pripombe.

Živeča je mati

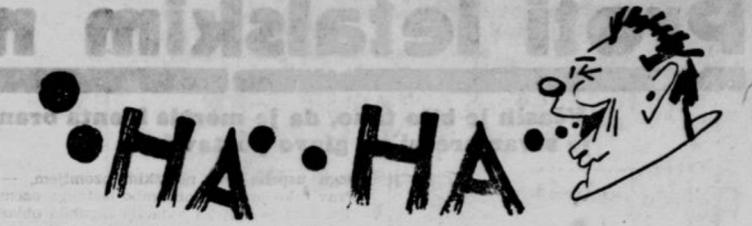
Saj če bi človek po pravici in resnici pripovedoval o življenju in smrti matere Marije Lesnikove bi to izvenelo v lepo, dobro pravljico, kajti kot veste, so pravljice skoraj zmerom dobre in se nemara vprav zaradi tega, ker je toliko čiste, velike in redke dobite v njih, imenujejo pravljice. Resnični, od p'vi svet pa je nekam čisto drugačen in kakšen že je ta svet, takšno je tudi življenje ljudi. Ljudje pa nismo, natanko vzeto, niti posebno dobri, niti posebno slabi — tako nekje po svetu teče račun dobrega in zlega, ki nam lažja ali brežerji vest.

O materah so se govorile in pisale že velike besede in mati Marija Lesnikova je en tak resničen, redek primer same dobitne in nesebnega žrtvovanja, ki se sicer nekateri krat malce po krivici in precej pretirano v velikih vseskih in b'ste-čih frazah pripisuje poslanstvu in čistemu pojmovanju materinsva.

Živeča je mati, ki je ime'a dva snova ... Mislite si takšne skromno, tesno stanovalne s pogledom na vrt v stari hiši našega starega mesta. Pred oknom vsako pomlad zeleni in vzcvete nekaj šibkih jablan, poleg svetle z'čovje zapira pot očem. Škoci široko stran neba nad čvrstimi ilijev svetloba v prijazno pomoteno sebo pr'oknu se i za šivilnim strojem ure in ure skozi leto in dan mati Marije Lesnikova. Ždi se da je življenje mati Marije možno prikrajšano na sreč, kajti godaj ji je

umrl mož, družinski rednik in ostala sta ji dva sinka v tolažjo in v spomin. Ta dva sinka sta posej izpolnjevala njeno življenje do kraja; za ta dva sinka je v vseh teh dolgih letih kanila vsak dan drobna kaplja žve krvi iz materinega srca. Pozno v noč je držal šivilni stroj in roke matere Marije so neudorno venomer šivale, venomer šivale od nedelje preko delavnikov spet do nedelje in ni ga bilo skoraj praznika, ki bi nišel te roke prazne. Ni šala, ni kar tako živci dva sinka in če je še človeku dana dobrota in priza'evnost skrb, tiste prave, žive, potle skrbi matere do svojih otrok — potem resnično ni stvar, ki bi ga je kolikšnja zdržala od ene same močne volje in neusahljivega hotenja, da bi jim bilo — otrokom — na svetu čim boljše, čim lepše. Nekaj več, nekaj povsem drugega in neprimerno dragocnejšega je to hotenje od preprostega outa dožnceti. Čut dožnceti narekuje razumut' t'sto pravo, tisto drugo pa prihaja iz čustva, iz lepote in dobrote srca, ki je nima vsako in se je ne more torej tudi nihče priuči ti!

Sinka sta rasta ob dránanju šivilnega stroja Ničesar hucega se jima ni nikoli zgodilo saj je bedela vsedkar nad njima materina skrb. Kar nekam pusto in prazno je bilo materj Mariji tisti čas, ko ju ni bilo čoma ko sta hodila v šolo, ko sta se učila v mestu vsak za svoj polček. In ko sta se vrnila spet k njej, ko sta ša-

Književne senzacije anno Domini MDCCCXXX

Neka ženska revija je razpisala tri nagrade za najboljša literarna dela in vse tri so pripadle konkurentom.

Natečaj je bil razpisan, za novele in drobtine iz življenja, ki odkriva rane vse in brazgotine.

To je nekaj, tri nagrade, rokopisov bo razstava, moškem pokaže svetu, kaj zna brihtna ženska glava —

Ženske roke so sisale, rokopise odposlale, po objavi ob nagradah so začudene obstale.

Vse nagrade, ha, ha, ha, so možakarji dobili. Brž se kipu ob Muzeju vsi trije so poklonili.

»Majka mila, kaj porečeš? Deco čudno si vzgojila: kjer naj žena se izkaže, jo premaga moška sila.«

»Vrter pihla skozi ipranje slabo silim čez pregrade — Ženski list je mošk ni delom kaj, nakazal vse nagrade?«

Včasih v zgodbo sem vstajala, da bo prišel kraljič Grgoa, in takrat bi obdežala, od Slovencev vsa nesloga.

Ker me je kipar vdihovnil, moški so tako sodili, nisem prava je na mestu, hitro so mi nos odbili.

Bi me Karla vpodobila to bi bila druga viza. Mislim, da bi ženska roka mi zdrobila še pol križa.

Proti možu mož je vstajal, Boris Zarnik, Gruden Igo, vsi so me imenovali, oj, škandal, kulturno figo —

So s katranom me polili, da oči so zamižale. So se kregali sinovi, hčere pa so kar molčale.

Zmešano je vse na svetu in bo menda vedno huje. Da jim moja čast ni mari, rana ta še v meni kljuje.

Niso takrat me branile, bilo mi je kar inače, nov udarec sem dobila zdaj, ko zmagale so hlače.

Kaj so lene, brez talenta? Kaj ne znajo več pisati? Mar brez moškega peresa, mora ženski list zaspati?

Moška glava krono nosi, ženo gleda vse postrani. Je tako in nič drugače — čudne zgodbe so v Ljubljani.

Revs sem, slovenska mati! Kaj še ni dovolj pokore? Kam pero ste dale, hčere, kaj nobena nič ne zmore?

Žalostno je spričevalo, pravim, mati za pregrado, da ni hčere več med vami, ki dosegeja bi nagrado.

Vzdihnili jej majka mila, z ruto si oči zukrila, in čez lice razorano ležka soza je zdrknila.

Mara J. Tavčarjeva.

V ŠOLI

Katehet: »Vsakega otroka dolžnost je, da vsakih štirinajst dni vsaj enega človeka osreči! No, Janezek, ali si to storil? Janezek: »Sem, gospod katehet! Katehet: »Kaj pa si storil? Janezek: »Ko sem bil pri teti, je bila vsa srečna, ko sem spet odšel!«

PRI VOJAKIH

Podnarednik rekru: »Res škoda da nisi pri komori, ker bi vsi konji imeli za vse leto dosti slame, kar je ti imaš v glavi!«

BAHAVOST

— Moj oče je stražnik na konju!
— No, ali je zaradi tega kaj na boljšem?
— Seveda! Kadar je pretep, se lahko prej umakne kakor pa pesaki.

DOBER ZGODOVINAR

Janezek hodi v tretji razred ljudske šole. Nekega večera opravi svojo večerno molitev takole:
»Ljubi Bog, daj, da bi bila Subotica glavno mesto primorske banovine!«
Začuden ga vpraša oče, kaj naj to pomeni.
Janezek: »Več, očka, pisali smo šolsko nalogo, pa sem se zmotil in napisal, da je Subotica glavno mesto primorske banovine!«

DOBER SIN

— Moj sin je pa res dober in priden fant! Ne pije, ne kadil, se ne potepa in gre vsak večer takoj po večerji spat.
— No, na takšnega sina ste pa res lahko ponosni. Koliko pa je star?
— Štiri mesece ...

Rože - zdravilo

Bobovnik (lat. veronica beccabunga) ali večina raste ob studencih in potokih ter v bistrih plitvih jarkih. Je to pokončno in vejasto steblo ter ima debele, kratkocelne, podolgovato okrogle, narezane liste, ki so pa nasprotni. Bobovnik cvete od maja do avgusta, tvori modre in majhne grozde v listnih pazduhah. Rastlino nabiramo pred cvetenjem aprila ali maja. Nima n'kakega vonja, je pa grenkoslanega okusa. Zelišče, zlasti pa sok tega zelišča (50 do 100 g na dan) je izvrstno sredstvo za čiščenje krvi, nadalje proti kožnim izpuščajem, jetrnemu in trebušnemu zagačenju, skorbutu in zapiranju vode.

Gozdni bor (lat. pinus silvestris) ali borovec raste v peščatih tleh in je v splošnem zelo razširjeno drevo. Ima dolge, trde, sivozelene igle, ki stoje po dve in dve na zelo kratkih vejicah. Cvete meseca maja. Čaj iz mladih borovih poganjkov (20 g na

četrt litra vode) je dobro sredstvo proti protinu, revmi in zastarelemu katarju v sapniku. Proti anglički bolezi (rahitis) dajemo otrokom dnevno enkrat do trikrat po 3 do 4 kapljice tinkture iz borovih igel. Zunanje se uporablja skuhani poganjki za kopei in obkladke proti izpuščajem, hujšanju, tvorom, protinu, astmi, ishljasu, hipochondriji, očesnim vnetjem ter proti izcedku iz ušes. Za kopei skuhamo tri četrt do 1 kg borovih poganjkov, ki naj imajo temperaturo 33 stop. C. V začetku se ne sme kopati delj časa ko 10 minut, pozneje pa lahko do pol ure.
Gladišnik (lat. agrimonia empatoria) ali strček, po domače »zdravje vsega sveta«, raste največ ob potih ter živih in sončnih mejah. Je zelena rastlina, s pokončnim, dlakavim stebelom in pernatimi listi. Cvete maja in junija v rumenih grozdih. Listi se nabirajo maja in junija ter so brez vonja in grenkega okusa. Čaj se pije (10 do 15 g na liter vode) trikrat dnevno proti želodčnemu katarju, ledičnemu krvavenju, belnemu toku, jetrnim boleznim ter proti driski.

Zvezde, pa se mi je zašel prijatelj že na prvi pogled nekem tih in otrčen, vase zaprt, kakor da bi ga nekaj gladilo in bi ga težja neodložljiva skrb. Lahko bi dejal, da mu je šlo celo malce na jok. Tak kaj se mu je vendar pripetilo?
»Mati mi bo umrila vsak čas.« je zshlepal in utrneče so se mu močno stesale. Ustavila sva se v luči kandelabrov. Kaj je mogoče, da Marija Lesnikova — njegova mati...?

»Moja mati, da. Poznaš jo, to vem. In zdaj, pomislil, prav zdajle umira.« je pobjasneval prijatelj znova in obdru mu je čela izpoved.

»Ze dolgo je morala b'ti bolna, leta že. Pa je do danes skrivala, zaradi naju čveh. Sam veš, kako je garala do pozne noči za nju s bratom, da bi nama pomagala do kraja. In da je mogla vse do zdaj tako močno, brez tožbe, prenašati bolečine in bolezen prikrivati! Do smrti si ne bom odpustil, da prej nisem opazil tega. Pred tednom dni je obležala. To se pravi zgrudila se je, ko je hotela zjutraj vstati iz postelje. Ah, saj ni nič, je rekla, ko sem jo dvignl, kar pojdi v službo. Majhna slabost, bo takoj dobro šele takrat sem opazil, da ima obraz nepelnat in da so ji ustnice stisnjene. Boli jo trpi, kdo ve koliko dn' že tako se stisnjenimi ustnicami prenaša muke telesa! Vnovič se je zgrudila in ni vstala več. Poklicali smo z'zavrnika. Prepoznajo. Kvečjemu bolečine ji lahko olajšamo. Jokal sem, saj ventar veš, kako zata je moja mati. In ona, ali misliš, da je prizna'a, da jo boli. Še do z'ne. Kmalu bom vstela pravil in ne boli na ničesar, pravi. Ne vznemirja se in de

laj svoje reči. In vendar vidim, kako se poslavljaj s pogledom od mene, kako dobro, dobro ve, da je konec njen' moči. Ali te boli, mati, vprašam kdaj pa kdaj. Prav nič ne, reče in se skuša nasmehnti, pa ji kar vidim, kako se ji krivijo usta v spačni smeh — bolečine. Ne skrbi vendar zame, pravi čaj, če utegneš, beri mi kaj iz knjige. Dolgčas mi je v postelji! Pomoči bedam pri nji, pa mi tega dolgo ni pustila. Pojdi spat, potreben si počitka, mi je prigovarjala venomer. Včerajšnjo noč pa je vendar priznala resnico in zdaj vem, da je konec bližna. Glečala me je dolgo in dejala polglasno samo nekaj besed. Kaj bo z vama, če bom v resnici umrla? Saj ne boš, kmalu bo dobro, sem jo tolažil in sam začetil, kako mi ob besedah polze solze po licu. Umolknila je in se zastrmelja v strop z mokrimi očmi. Zdad ves dan stremi v strop in trpi, zaradi boleznij svoje in zaradi naju, toda niti vzdihla bolečine ni iz njen'h ust. Takole umra... Vse življe: je je dala za otroka garala, skrbelo, me mučila dneve in noči. Zdad, ko bi ji lahko danes ali jutri povrnil vsaj del njene nepoprijljive dobrote zdaj umira ...

Kakor rečeno se je še tisto noč v resnici izteklo njeno življenje. Bral sem, da je bil zelo lep in velik njen pogreb. Nisem šel zraven, kajti kadar umre dober, zlat človek je njegova zadnja pot preveč turbozna, preveč človeška v svoji resničnosti. Bojje je takrat za živega človeka, da gre daleč proč v smotno in tam premišlja o mnuljivosti sveta. Premišlja o tem, kako zelo dragoceno in nenapovedljivo so življenja, kakor je bilo življenje matere Marije Lesnikove.

L. Klunša

Proti letalskim napadom

Včasih je bilo tako, da je morala fronta braniti zaledje, v sodobni vojni pa je stvar precej na glavo postavljena

Essaauraja naš h bombnikov v bojni formaciji pri letalski vaji

Moderno letalstvo igra veliko vlogo v današnjem vojskovanju in je v stanju, da že prve dni sovražnosti odloči izid spopada.

Ce danes slišimo besedo vojna, se nehote spomnimo na nevarnost, ki nam preti iz zraka. V nekdanjih vojnah je trpel samo fronta. Zljaj se je to p. edrugacijo; zaledje, ki je bilo včasih varno in zašciten po bojni črti na meji, je danes mogoče še bolj izpostavljeno kakor fronta. Vsaka država, ki je zapletena v vojno, je v celoti izpostavljena nevarnosti letalskih napadov, ker letala ne poznajo fronte in meje. Odvisna so le od svojega akcijskega radija. Sovražnik stremi vedno za tem, da uniči nasprotnikove vojaške naprave v zaledju, ker ve, da bo s tem obvarovan pred morebitnimi presenečenji. Ze takoj ob izbruhu sovražnosti in letalstvo dolžnost, da svojo razjedalno nalogo izvrši. Uničiti mora sovražnikova letališča, letalsko industrijo, ostalo vojno industrijo, vojašnice itd. Cim to doseže, letalstvo zagospodari na sovražnem nebu in pomaga samo se svojim četam pri osvajanju novega ozemlja.

V sedanjih vojnah, posebno pa v nemško polckem oboroženem sporu, moremo črpati mnogo poučnega na tem polju. Nemška oborožena sila v zraku je že takoj v začetku ohranila poljsko letalstvo, ki je bilo, kakor znano, zelo močno (štelo je okrog 3000 modernih letal). S svojimi neprickavanimi napadi so Nemci postali omejeni gospodarji poljskega neba. Vse poljske letalske akcije, ki so bile sicer zelo junaške, niso v splošnem dosegle nobe-

nega uspeha nad nemškim ozemljem. — Prav tako je bilo z obrambo lastnega ozemlja. Cim je poljska aviacija izgubila oblas nad lastnim nebom, so to takoj težko občutili vojaštvo, ci lino prebivalstvo, lndu strija in celo ozemlje. Nemško-poljska vojna je potrdila dejstvo, da se da doseči s hitrim in močnim letalstvom zmaga tudi v zaledju, ne glede na položaj na fronti. V modernem vojskovanju je neizpodbitno dejstvo, da je vsak uspeh na fronti v precejšnji meri odvisen od zaledja. Z letalskimi napadi na vojaška skladišča, mobilizacijska središča, železniške proge, mostove, ceste itd., se da presekatii zveza z zaledjem in armada na fronti postane v najkrajšem času brez moči. Onemogoči se lahko tudi mobilizacija in pri pomorskih državah morebitno dovažanje čet po morju.

Kakor vidimo postane dandanes že takoj v začetku vse državno ozemlje ena sama »fronta«; včasih pa že pred objavo vojne napovedi. Glade na važnost prsmesnih ciliev lahko sistematiziramo verjetne napade iz zraka takole:

1. Borba za nadmoč v zraku. Ta se doseže z uničevanjem sovražnega letalstva tako v zraku, kakor na zemlji v njenih oporiščih tovarnah itd.
2. Po možnosti se onemogoči mobilizacijske korne voške s tem, da se porušijo železniška križišča, glavni predori, mostovi in enih vse važnejše naprave, ki koristijo vojaštvu.
3. Onemogoči se korna vojska.
4. Uničiti se vse vojaške zgradbe (tovarne, skladišča, pomorski arzenali, ladje, delnice, dokli itd.).
5. Onemogoči se premikanje čet, njih postojna in ostriha enih.
6. Porušiti se vse električne centrale, vodnjaki in podobno.
7. Uničiti se polje, gozdovi itd. s pomočjo stavilnih in piščalnih bomb.
8. Morajo se ustreliti na državno upravo in prebivalstvo z nevarnostmi nanašajo na nevarna mesta in nezaščiten prebivalstvo.
9. V zgodnjem času po možnosti z uničenjem letalskega materiala in opreme, da bi sovražnika napadli z hoka.

Razumljivo je, da lahko te akcije uspešno vršivajo v petek vojne. Zato je zacetno priprava na napad, ne samo v krajih blizu meje, temveč še bolj v zaledju. Vse sile je treba že takoj v začetku zastaviti da se akcija sovražnega letalstva onemogoči. V tej borbi sodelujejo v prvi vrsti domača lovška letala in protiletalsko topništvo, ki mora biti zelo dobro organizirano

in nameščeno po vsej državi. Obramba pred zračnimi napadi ima v današnjih razmerah za zaledje velik pomen. V primeru vojne mora omogočiti mirno življenje zaledja in tako možnost do neprekinjenega dela vsah uradov, tovarn itd.

Da bi imela protiletalska obramba možnost to doseči, mora:

1. Onemogočiti vse podvige sovražne zračne sile z lastnim letalstvom.
 2. Z letalskimi napadi na sovražno ozemlje rušiti, kar bi hoteli uničiti sovražnik. S tem se najlažje odstrani nevarnost zračnih napadov.
 3. Podvzeti vsa potrebna dela in mere, da sovražnik ne more opaziti važnih objektov: tovarn, skladišč, letališč; s tem je zmanjšan učinek bombardiranja.
 4. Uničiti vse morebitne posledice letalskih napadov.
- Letalske napadalne akcije v smislu prve točke se tičejo borbe za premoč v zraku. To se doseže z uničevanjem sovražnih letal v zraku z lastnimi lovci, z bombardirji pa rušenje letališč, letalke industrije itd. Naloge vseh ostalih točk pa vrši zračna

obramba z važnimi obrambnimi sredstvi, ki jih moremo deliti v štiri glavne dele:

Moštvo francoskega tanka naravnava strojnico za obstreljevanje sovražnega letala

1. Letalska sila, ki je obenem najvažnejša, ker more s svojo letalsko močjo uničiti. Delci se v lovcih in bombnikih. 2. Protiletalska sredstva, ki imajo namen uničiti sovražna letala raz lastno ozemlje. Sem spadajo: vse protiletalsko topništvo, protiletalske strojnice, reaktorji in prisl. škva na naprave, obambni baloni, avtomatično orožje vojakov in strelno orožje sploh. 3. Tehnična sredstva, ki pa ne morejo neposredno vati. Morejo samo otežkočiti sovražni napad in zmanjšati njegove posledice. Sem spada: maskiranje objektov; posebna v to svrhu zgrajena vrsta objektov; protiplinska in protipožarna sredstva. 4. Končno pa še mere v obamob protiletalstva. To je evakuacija sanitetska služba, protipožarna služba itd.

Po vsem tem zaključek ni težak. Protiletalska obramba ima zelo težko in da ekoksežno nalogo in to je, obvarovati fronto. V teh dveh besedah je povedano vse. Te dve besedi hranita vse vzroke in ci je zračne obrambe, vse nevarnosti, ki pretijo iz zraka, njih usodne posledice, ki lahko nastopijo. Čes ni država boljše dobro in pripravljena. Danes lahko samo sistematično organizirana obramba vpliva, da država lahko mirno počaka morebitnih napadov in kar je največje važnosti, napravi fronto neodvisno od zaledja, da lahko z bliskovitimi napadi takoj v začetku obrne vojno v svojo korist.

V današnjem času je namreč narobe. Namesto, da bi fronta branila zaledje, brani zaledje fronto.

Sendviči g. Davidsena

Mojster, ki je pripravljane sendvičev spravil na višek umetnosti in zalaga z njimi vse kraljevske pojedine sveta

Sendvič je zadnja leta v naših krajih postal domačena jed, čeprav se zmerom ni zavel takšnega razmaha kakor v nekaterih deželah na zapadu. Prav gotovo pa na vsem svetu ni kraja in restavraterja, ki bi jma sendviči prinesli toliko siave in dobička, kakor sta jih kodanju, glavnemu mestu Danske, in gosposdu Davidsenu, znamenitemu kodanjskemu restavratery.

Gospod Davidsen je pred kakšnimi 25 leti v zakatni kodanjski ulici odprl skromno gostilnico. Lokal, ki ga je okusno renoviral, je imel spoštovanja vreo tradicijo. V nji je nedosežni Andersen napisal svoje najlepše pripovedke, a njen lastnik je bil pred sto leti prav tako neki Davidsen, čeprav ni bil s svojim poznim naslednikom v rodu. V svetovni vojni je krma propada, dokler ji novi gospodar ni dal novega razmaha. Od kraja je gostom stregel sam, a ko se je promet povečal, je najemal zmerom nove natakarje. Do danes je Davidsenova restavracija vzvela tol kšen razmah, da zaposluje 200 natakarjev in še celo armado kuharjev in pomožnega osebja. Natakarji strežijo gostom v vrsti ogromnih dvoran kuharji pa s svojimi omčvčli zalagajo skokaj vse evropske dvore.

Čeprav je gospod Davidsen dandanes eden največjih danških bogatašev, ga ni sram podrobneje dela se zmerom brikja po kuhinji svojega ogromnega podjetja in osebno nadzira celo svojih številnih kuharjev. Novinarji ga pogostokrat obega-ju s prošnjami za intervjuje, zanima jih skrivnost njegovih nedosežnih kuharskih umetnosti, a gospod Davidsen se nerad razgovarja z javnostjo. Ta posel rajši p.e-

pušča svojemu mlademu direktorju, Akslu Svendsenu, ki je bil pred leti mlad pomožni kuhar v Davidsenovi kuhinji dandanes pa prejema večjo plačo kakor kak danški minister. Njegova naloga je da podjetje reprezentira na zunaj in da vsak dan sestavlja meter dolgi jedilni list. Tudi Aksel Svendsen sam je prvi želen v pripravljaju sendvičev in ima 300 raznih receptov, ki pa so najstrožja tajna Davidsenovega podjetja.

Ker železo rase iz zemlje

Kiruna, najbolj severna in najbogatejša zakladnica železne rude sveta

V vojnih konfliktih, ki se zamotavajo na raznih koncih sveta, ni zanimanje za dežele na skrajnem severu nič manj v ospredju kakor znananje za Balkan ali za dežele Bliznjega vzhoda. Celo pokrajine v neposredni bližini severnega pola, ki so obljudene samo po reukin naselbinah nomadskih Laponcev, krijejo v sebi dovoji bogastva, da zbujaajo poželjenje tujcev.

To velja zlasti za Kiruno na severnem švedskem, o kateri govorijo laponski ribiči, da v nji rase železo iz zemlje. Dandanes s ves svet zanima za Kiruno, mestece na bregu jezera Luosajarvi, in za dve gori, Kirunavaro in Luosavaro, ki unata v sebi po 70 odstotkov železne rude. Danes dobiva jo tam nad 3 milijone ton železne rude na leto in sicer na najpreostejši način. Goro odkopavajo in odvažajo železno rudo. Kiruna je najzanimivejše mesto na daljnem severu. Ma.o južno od polarnega kroga ima to središče naroda, ki se oblači v sobolje kožuhe, električno cesno železnico, najsevernejšo na zemeljski krogli. Ta električna cestna železnica vozi vsako jutro na tisoče delavcev na Kirunavaro in Luosavaro, da kopljejo dragoceno rudo. O tem mestu se lahko reče ne samo, da živi od železa, temveč da živi na železu, ker je dale naokrog zemlja skoraj iz same železne rude. Čeprav se obe gori vsako leto znizata za nekaj metrov, so skladi železne rude tako ogromni, da bodo tudi pri intenzivni eksploataciji trajali še 100 let. Gori sta visoki do 1000 m, z elektromagnetskim merjenjem pa so dokazali, da sega pod njima železna ruda do 1500 metrov globoko. Dognali so tudi, da je v globini 900 metrov več železa kakor na površini.

Ustvariti industrijsko središče sredi bele severne pokrajine, nikakor ni lahko. Nomadski Laponci niso hoteli niti slišati o

Tip laponskega ribiča

tem, naj opuste stari način življenja ter naj vzamejo kramp in lopato v roke. Privabiti so morali delavce od daleč, da so mogli ustvariti eno najvažnejših industrijskih naselbin sveta. Kdo ve, ali ne bomo v kratkem čul, da se je za Kiruno začela diplomatska borba, kakršna že dolgo traja za rumunski petrolej.

Pariz se je dobro pripravil za borbo proti sovražnim letalom. Pariz se je dobro pripravil proti napadom iz zraka.

Pariške kavarne med vojno

Kakšno je kavarniško življenje v Parizu v sedanjih vojnih? To vprašanje e si zastavlja marsikak tujec, ki pozna francosko metropolo z njenim značilnim kavarniškim življenjem.

Ne, to vprašanje nikakor ni tako malenkostno, kakor bi lahko kdo mislil... Ni dvoma da so kavarne kraji, v katerih diha največ duhovitosti, bistroumnosti. Ali veste, da je kavarniški procvit najmočnejša vez, ki veže države s takojimeno sredozemsko civilizacijo, s civilizacijo narodov, ki smatrajo molččnost za zlovoljnost, kakor je delal neki moralist? Francozi so to svojjo prirodno željo in potrebo po skupnem besedovanju po družbi in javnem lokalni, sprejeli kot dedščino svojih davnih prednikov. Oltina resnica pa je, da to danes ni več samo sredozemski ali grško-latinski pojem. Kava je dokaz zmage Zapada po Orjentu in prav zato je kavarniško življenje poglodaloboke korenine tudi v številnih srednjeevropskih središčih.

Pisatelj Paul Morand smelo trdi, da je uporaba črne pijače »arabskega zrnca«, kakor so ji pravili naši predniki, odločilno vplivala celo na ideje in politične režime. Pred stoletjem kave so se ljudje zbirali v gostilnah zgolj radi pijače in šele d 18. stoletja naprej se je razpasla navada da so se zbirali v javnih lokalih tudi zato, da so se tam pogovarjali, debatirali, mislili. In tu so se porajali revolucije slabe in dobre. To smela Morandova teorija ima vsaj to zasluo, da nam je pomagala da je današnji svet zgornji na kavarnah, kakor je bila antika zgrajena na templjih in palačah.

Karta pariških kavarn po septembru preteklega leta prikazuje njihovo izpremembo: v nemihi med vojno nima več gotove socialne ali topografske izpremembe,

ki jih moramo že danes zabeležiti za bodoče zgodovinarje naših navad.

Na prvem mestu je treba omeniti, da je Montparnasse, to neoporečno središče francoske umetnosti in literature, marsikaj izgubil na svoji veličini. Lepota te slavne četrti je sledela: v prvih dnevih mobilizacije, v dnevih objave vojne, je s svojimi prenapolnjenimi terasami in nemirnimi dvoranami kazala mrzličnost zgodovinskih trenutkov. Prihajali so meščani v uniformah resni, a hrabri civilisti in si trgali iz rok časopise, zunaj pa je sijalo popoldansko sonce. Bili so to dnevi, ki jih ne bo pozabil nihče: kdor jih je doživel... Potem je nenadoma poročila vmes policija in pasivna obramba; nočno življenje se je moralo končati že ob trindvajseti uri. (Šele 25. januarja je bilo podaljšano do polnoči). Luči na Montparnassu so tedaj ugašale. Prve dni je ta ali oni stalni gost še skušal bediti po stari navadi, za svojo mišico, ki si jo je bil postavil na pločnik; dolgo pa se tudi on ni upiral.

Povejmo še, da se je moral dobršen del montparnaskih kozmopolitov razpeti na vse vetrove, zlasti Avstrijci in Nemci ki so bili iz kavarne »Dôme« in »Coupole« malone napravili filijalke berlinske »Romanisches Kaffee« in dunajske »Central«. Po prvem čistjenju so se mnogi vrnili, številni umetniki nevtralnih držav pa so itak ostali v bližini, tako da vada v montparnaskih kavarnah še naprej leta nestro izjavkov. Z večjo na se je že zanimiva celitev proti četrti Saint-Germain-des-Prés.

Tu, na levi obali Seine, na križiščih, kjer se dviga ena najstarejših pariških cerkva in kjo ki predtavlja filozofa Diderota v pogovoru z enciklopedisti, tu je postalo kavarniško življenje poobno raz-

gibano. Kavarna »Flores«, ki so jo prve mesece vojne zaprili, je postala pozneje metropola umetnikov, pisateljev in novinarjev. Tu se srečujejo vojaki, ki so pri-

šli na dopust, zavezniki oficirji, poljski in češki oficirji, dopisniki, ki prihajajo z bližnjimi internacionalni novinarji, politiki. Edino na tem mestu je ostalo tudi največ

Na Montmartru, kadar pride pomlad

Amerikancev. Kavarne »Bra-serie Lippe«, »Deux Magot« in »Royal« so dloma ohranile svoje stare goste, deloma pa so jih nadomestili novi, ki domujejo po sosednih ulicah. Uličice, ki vodijo k Seini ali k Saint-Sulpiceu, so polne majhnih restavracij, ki so jih pred vojno obiskovali zidari in poljedelski delavci, danes pa v njih besedejo državniki, zvezdniki tiska, ali slikarji in kiparji!

Nič manjši dotok v »Latinski četrti«, vendar so tu gostije mlajši študentje, vojaški bolničarji. Življenje je tu popolne veliko bolj glasno kakor pa ob večerih ki so postali kratki. Stari stalni gostje niso zamislili svojih postojank niti v kavarnah »Cluny«, »Mahieu« in »So-rens«. Ni starček, pravi tip nekdanjih Parizanov, obiskuje te kavarne od leta 1860. Bilo mu je jedva šest let, ko je začel zahajati smekaj. Pred dnevi ga je podrl taksi, zdaj leži v bolnišnici in vpa, da bo prihodnji mesec že spet na mestu.

Latinski četrt je svetišče pariških tradicij. Na pročelju neke knjižarne pred »Odéon« kažejo izbledeli napisi nekdanje kavarne »Tabourey«, kjer so imeli pred sto leti romantiki svoje znamenite pogovore; potem je prihajal smekaj Lecont de Lisle, Verlaine in vsi paniki II. cesarstva. Slavna kavarna »Closerie des Lilas« ob Luksemburškem vrtu pa je danes le še majhna kavarnica; nekdanji slavna rotska kavarna »Franc I.« pa je morala prepustiti svoj prostor knjižni založbi.

Tri glavna središča na desni obali so seveda ostala. To so Veliki Boulevard, Montmartre in Champs-Elisées, ki j'm bližina gledališč, kinematografov in »musie-hallov« zagotavlja nemršano živahnost. Vendar žive vse odatne kavarne bolj od novih kakor pa starih gostov. Kozmopoliti so ostali zvesti mnogim palačam Champs-Elisées-jevi, kjer je danes zlasti mnogo uniform. Montmartre je še zmerom fevdalceval v veliki nacionalni disciplini na lhubo je treba omeniti, da so že prve dni vojne izginili vsi temni ele-

Savezno prvenstvo v stafetah 4 x 10 km

Premočna zmaga Bratstva v Mariboru

Včeraj so v okolici mesta izvedli prv. tekme smuških stafet, v katerih je z velikim naskokom zmagala štafeta Jeseničanov — Tudi naslednji dve častni mesti so zasedli „Kranjci“ — Velik obisk, odlična organizacija

Maribor, 18. februarska.

V Radvanjih pri Mariboru je bilo danes dopoldne izvedeno letošnje tekmovalnje za savezno prvenstvo v smuških stafetah na 4 x 10 km. Za te tekme je v vseh spornih krogih ob naši severni meji vladalo veliko zanimanje, kar se je pokazalo tudi pri obisku na prireditvi. Start in cilj za ta stafetni tek, ki je bil razen v skokih zadnja konkurenca za državne prvenstvene naslove v letošnji sezoni, sta bila pri gostilni »Pri Lipi« v Radvanju, kjer se je zbralo zelo številno občinstvo. Tamkaj so bili prisotni tudi mnogi predstavniki oblastev, spornih klubov in drugih organizacij. Za današnji stafetni tek se je na startu javilo

10 stafet

in sicer po ena jeseniškega Bratstva ter ljubljanskih klubov Ilirije in SmK Ljubljane ter SK Rapida, po dve štafeti pa ISSK Maribora, Zvezničarja in Maratona.

Tekmovalna proga je imela obliko velike elipse in je potekala od starta po ravnini do Kalvarije, kjer je bila prva kontrola, od tod pa je šla dalje še zmerom po ravnini do Pekerske ceste, kjer je bila še druga kontrola. Markacija je se nadaljevala po ravnem terenu še do tretje kontrole, ki je bila na cesti proti Limbužu, tam pa se je proga dvignila navzgor po srednje težkem vzponu v vinograde, kjer je bila še tretja kontrola, od koder je dalje v menajočem se terenu dosegla najvišjo točko, nato pa se v lahkem smuku spustila spet v dolino ter vrnila na cilj. Višinske razlike je imela okoli 100 m, sicer pa je bilo na njej 5 km ravne proge, po pol km pa vzpona in smuka.

Občinstvo na cilju je lahko posebno dobro zasledovalo potek tekmovalnje zaradi tega, ker so bile vse tri predaje na startu. Za po prvih 10 km se je pokazalo, da bodo zmagali gostje »Kranjci«, ki so drug za drugim jemali progo v odličnem stilu in se sploh pokazali kot sijajni tehniki in rutinirani tekmovalci.

Start je bil točno ob 10. In starter G. Polak je izpustil vseh 10 prvih tekačev skupno na progo. Prvi tekmovalce se je vrnil s proge v 44:35, in sicer je bil to Ilirijan Petrič. Kmalu za njim je prišel Zemva (Bratstvo) s časom 46:54. Potem se je prikazal tekač ISSK Maribora Faneli, ki so mu izmerili čas 49:09. Naslednji na cilju je bil »Ljubljancem« Rus z 49:41, potem pa so v daljših presledkih sledili drug za drugim še ostali.

Na drugi progi se je jeseniško Bratstvo že pomaknilo v vodstvo, ker je njegov drugi tekač Razinger potreboval za svoj del proge le 46:52, medtem ko je drugi Ilirijan Istenič zaostal za celih 5 minut s časom 51:52. Naslednji je prišel Ilvor (SmK Ljubljana) s 52:29, za njim pa Mariborčan Šubic s 54:30 itd.

Na tretji progi se je že popolnoma jasno videlo, da nihče ne bo mogel odnesti zmagaje jeseniškemu Bratstvu. Njegov tretji tekač Knific je posekal vse doterjanje in presmučal 10 km v času 43:49. Ilirijan Rožič, ki je imel spriču hudega konkurenta težko stališče, je zabeležil 49:40, boljši je bil »Ljubljancem« Korenin s 47:22. »Mariborski« tekač Škofir je imel 56:22 itd.

Po zadnji predaji je v peklenskem tempu odbrzel na progo zadnji tekač Bratstva, olimpijec Smolec, ki je že tamkaj imel okoli 300 m naskoka, pa ga je do končnega cilja še povečal za dobra 2 km. Ko so izmerili njegov čas, so ugotovili, da bo prejel tudi posebno darilo za najboljši čas dneva (43:08). Po precej dolgem presledku so prišli nato ostali Petrič (I) s 44:35, Starman (Lj) s 46:33, Legvart (M) z 51:31 itd.

Skupni časi na cilju

so bili torej naslednji:
1. Bratstvo 3:00:43, 2. Ilirija 3:14:45 (po podrobnih časih bi moral ta čas znašati samo 3:10:32), 3. SmK Ljubljana 3:16:10, 4. ISSK Maribor 3:31:32, 5. Rapid 3:47:50. Naslednja mesta so zasedle štafete Zvezničarja II, Maribora II, Maratona, Zvezničarja II in Maratona II. Tekmovalje je bilo končano po 14. uri.

Dopoldne ob 16. so se vsi tekmovalci in funkcionarji zbrali v hotelu »Ortuz« v Mariboru, kjer je bilo veliko smučarsko slavljeno.

Brez strahu sede zdaj za kavarniškimi mizami družine, ki so jih nekateri prav ti elementi nemalo nadlegovali... Na Boulevardu se sestajajo poslovni ljudje, ob nedeljah in praznikih pa se sprehajajo tu cele trupe Parižanov, ki se jim zdijo življenje v njihovih četrtih mrtvo in monotonno...

Vojna ni skoraj nič izpremenila pariskega kavarniškega življenja. Za mizami sede v prijetnem pogovoru vojaki in oficirji... »vojni vodovci«, ali »pariški samci«, kakor pravijo Parižani mozem, katerih družine so se izselile na deželo, zlasti pa neštevila množica ljudj, ki jim je vojna poglabila socialni čut in ki se je najbolje počutilo v družbi sibi enakih.

Tako imajo kavarne prav v tej zmiri 1939-40 nekaj posebno intimnega. Njihova zunanja razsvetljava je seveda daleč bolj skromna kakor nekot. V začetku so bile zavite v mračno plašč, potem pa so prišli trgovci na srečno misel: pritrili so napise v transparent sredi neprozorne zavese. Posiljali so stekla oken in ložob z barvami, ki so propuščale slabo svetlobo. Tako posilkana okna dajejo videz naravnega draga kameňja in Pariz je dobil nenpričakovano pisano lice. Pozneje se bodo Parižani morebiti težkega srca posiljavali od tega nenavadnega Pariza.

Ostalo nam je še vprašanje, okoli česa se sudeč danes kavarniški pogovori v Parizu... Odgovor bo nenavaden: okoli vsega, samo ne o vojni. Angleški poim Arthur Young, ki je l. 1790. potoval po Franciji, je bil prav tako iznenađen, da se pivci po gostilnah nikoli niso pogovarjali o — revoluciji Franciji — o izredno diskretni ljudje. Strategija in politika — to so predmeti pogovora v mirnih časih. V kavarno gre kdor hoče in kadar hoče. Kavarne so za narod in njegovo književnost prava dobrobit. Te besede je zapisal švicarski pisatelj, ko se je bil seznanil s pariškimi kavarni... André Therive (Téléfrance)

je. Vse zbrane je najprej pozdravil podpredsednik MZSP Julij Guštin, potem pa je tehnični referent Purkelje, ki je bil obenem z načelnikom smuške sekcije ISSK Maribora Golubovičem stebel današnje odlične organizacije, razglasil rezultate, nakar je predsednik kluba dr. Stalm razdelil dragocena darila. Zmagovalna štafeta SK Bratstva je prejela krasen pokal mariborskega župana, drugoplasirana

Smuk v Planici

Na otvoritveni tekmi nove proge za smuk je med 23 tekmovalci — vmes so bili tudi 4 Nemci — zmagal Tržičan Slavko Lukar

Rateče, 18. februarska

Danes je bila otvorjena nova trasirana proga za smuk z Meccosovega vrha nad Planico. Proga je bila krasno prirejena, vreme idealno, sneg še bolj, tako da so bili res dani vsi pogoji za lepo smučarsko prireditve. V zadnjih nekaj dnevih pa je prav zaradi te tekme prišlo do nepričakovane bojkota z jeseniške strani, ki se je pokazal tako, da je GZSP sploh prepovedal udeležbo na tej tekmi vsem članom svojih klubov. Ta sklep, ki je v nasprotju z obstoječimi pravili, je JZSS sicer razveljavil, toda Jeseničanov, kakor moremo sklepajti po ostalih vesteh, več ali manj ne dosegli svoj namen. Kakor slišimo, so v tej smeri tudi po omenjenem preklicu iz Ljubljane še marsikaj ukrenili, da bi plani ka tekma imela čim sabšo udeležbo. O vsem tem bo treba seveda ob svojem času še spregovoriti trezno besedo! Dejstvo je, da je na današnji tekmi v smuku, na kateri so startali tudi štiri Nemci, nastopilo vsega 23 tekmovalcev.

Ob 11. je startal spustil prvega tekmovalca, Nemca Russa na progo, ki je ena najlepših in najdaljših za smuk pri nas, saj ima 3 in pol km dolžine in višinske razlike 580 m. Presmučal jo je v lepm slogu z enim padcem, kar ga je veljalo boljši plasma. Od naših sta se odlikovala Lukanc in Zvan, ki se jima pozna letošnji trening v Cortini. Rezultati so bili naslednji:

Smuk na Pustem rovtu

Med 23 tekmovalci Jeseničan je zmagal Skalaš Stane Koblar

Jesenice, 18. februarska

V izvedbi SK Bratstva je bil danes na Pustem rovtu medklubski smuk. Proga je vodila z Lenege vrha po bobočju Kočne do grebena Pustege rovta, od tod breko Markljeve planine skozi zozd pri Savskih jamaš do cilja pri Smuškem domu SK Bratstva. Proga je bila dolga 3 km in je imela 400 m višinske razlike. Bila je odlično trasirana ter so bili tekmovalci s progo kakor tudi s snegom izredno zadovoljni. Nastopilo je 23 tekmovalcev, od katerih je 22 prispelo na cilj. Tekmovalni so se udeležili vsi jeseniški klubi, Skala, Bratstvo, Gorenjec in Kovinar. Na startu je bila elita jeseniških smučarjev. Vodstvo tekmovalnia je bilo v rokah klubskih delavcev. Tekmovalnia se je udeležil tudi predsednik Gorenjskega zimskosportnega podsaveza g. Pero Vovk, ki je imel lep nagovor na tekmovalce. Tehnični rezultati so bili naslednji:

1. Koblar Stane (Skala) 2:33, 2. Moderč Stane (Bratstvo) 2:36, 3. Saksida Ivan (B) 2:38, 4. Stumpf Tone (S) 2:40, 5. Bertonec Jože (Gorenjec) 2:41, 6. Miceli Marjan (B) 2:45, 7. Ropret Ivan (B) 2:48, 8. M. dija Franc (S) 2:49, 9. Kovjek Vinko (B) 2:52, 10. Bukvič Ivan (S) 2:55.

Znidar je imel smolo, ker si je pri smuku nategnil nožo in je zasedel šele 11. mesto. Za klubsko prvenstvo Bratstva so se plasirali: 1. Moderč, 2. Saksida, 3. Miceli. Prvi trije so prejeli lične plakete, za klubsko prvenstvo pa še posebej diplome.

Celodnevni spored na Golovcu

Smuk, slalom in skoki v izvedbi SK Korotana

Ljubljana, 18. februarska

SK Korotana je priredil danes propagandne smučarske tekme na Golovcu, na katerih je startalo precej tekmovalcev, članov raznih ljubljanskih klubov in društev, a za tekmovalnja, zlasti pa za popoldanske skoke, je vladalo tudi precejšnje zanimanje občinstva.

Dopoldne ob 9. je bil z najvišje točke Golovca start za smuk. Proga je bila dolga okroglih 1000 m, višinske razlike pa je imela 150 m. Njen cilj je bil pri rakovniških bajerjih. Startalo je okrog 40 tekmovalcev, ki so morali progo presmučati po dvakrat. V konkurenci seniorjev je bil prvi Berlot B. 1:16, 2. Jare Drago 1:20.1, 3. Porenta A. 1:21 (vsi Korotana). V konkurenci juniorjev je bil prvi Beranek Franc 1:17.3, 2. Sušteršič Stane 1:24.2, 3. Cepon Franc 1:27.3 (vsi Korotana). Izven konkurence seniorji: 1. Jeločnik A. (Planina) 1:15, 2. Stare Jože (Sokol IV) 1:17, 3. Ferjan M. (Reka) 1:22. Izven konkurence juniorji: 1. Jeločnik J. (Planina) 1:22, 2. Loborec Zvonko (Reka) 1:32, 3. Han Jože (Ilirija) 1:40.

Popoldne je bil slalom na 700 m dolgi progi, ki je imela 35 vrat. Tudi to progo je bilo treba presmučati dvakrat. Seniorji: 1. Berlot B. (K) 2:11, 2. Kaseznik 2:41.3, 3. Blaznik Franc (S. IV) 2:46.3. Juniorji: 1. Megušar Janez (Sokol IV) 2:15.5, 2. Nežmah Marjan (Pl.) 2:33.2, 3. Kahne Davorin 2:46.3.

Skoki: 1. Jare Drago (K) 19.57 točk, 2. Šurk Stane (K) 18, 3. Cepon A. (K) 17.25, 4. Magušar J. (S. IV) 16.25, 5. Perpar Viktor (SKK Golovec) 16. Vsi skoki so se končali brez padca in je prireditve uspešna prav lepo.

Skakalne tekme v Kamniku

Kamnik, 18. februarska

Danes popoldne je SK Kamnik na svoji skakalnici že drugič izvedel medklubske

Ilirija pokal »Putnika«, SmK Ljubljana pa darilo JZSS, medtem ko je mariborska štafeta dobila dve podsavezni darili. Posebno darilo JZSS za najboljši čas dneva je prejel olimpijec Franc Smolec.

Današnje tekmovalje v smuških stafetah ob robu Maribora je vsestransko uspešno in je po zaslugi odličnih organizatorjev prineslo krasno manifestacijo za zimski sport ob naši severni meji.

Za lep uspeh se je v prvi vrsti zahvaliti znanim tekmovalcem in pa prireditelju SK Iliriji, zlasti načelniku njene smučarske sekcije inž. Koudelki, ki je zgradil to napravo, ne strahuje se ogromnih žrtve in brez pravega razumevanja pri lokalnih faktorjih. Prav gotovo je, da ta nova proga ne bo služila samo sportu, temveč bo tudi v korist tujskoprometnemu razvoju. Prireditvi je prisostvoval tudi generalni tajnik JZSS Pavle Vveder.

Popoldne je bil na plazu pod Cipernikom slalom za klubsko prvenstvo, ki so se ga udeležili tudi vsi dopoldanski tekmovalci. Rezultati so bili: 1. Lukanc Slavko (Tržič) 1:46, 2. Zvan Alojz (Gorenjec) 1:50.1, 3. Klein Bruno (Skala) 1:51.5, 4. Mulej Miloš (Ilirija) 1:54, 5. Körner Karol (Nemčija) 1:58. Tudi v tej tekmi so bili naši tekmovalci boljši od Nemcev.

Za klubsko prvenstvo Ilirije so se v alpski kombinaciji plasirali tako: Seniorji: 1. Mulej Miloš, 2. Rolinar Cvetko, 3. Šest Davorin, Juniorji: 1. Mulej Tinček, 2. Megušar Marjan, 3. Mežik Janko.

Popoldne je bil na plazu pod Cipernikom slalom za klubsko prvenstvo, ki so se ga udeležili tudi vsi dopoldanski tekmovalci. Rezultati so bili: 1. Lukanc Slavko (Tržič) 1:46, 2. Zvan Alojz (Gorenjec) 1:50.1, 3. Klein Bruno (Skala) 1:51.5, 4. Mulej Miloš (Ilirija) 1:54, 5. Körner Karol (Nemčija) 1:58. Tudi v tej tekmi so bili naši tekmovalci boljši od Nemcev.

Za klubsko prvenstvo Ilirije so se v alpski kombinaciji plasirali tako: Seniorji: 1. Mulej Miloš, 2. Rolinar Cvetko, 3. Šest Davorin, Juniorji: 1. Mulej Tinček, 2. Megušar Marjan, 3. Mežik Janko.

skakalne tekme, ki so spet privabile lepo število tekmovalcev, pa tudi množico občinstva. Skakalo je 23 skakačev, med njimi tudi znani Klančnik Karel, Pribošek in Albin Jakopič, med katerimi pa je imel Klančnik smolo, da je pri drugem skoku podrsal in zasedel šele 9 mesto, tako da je zmaga gladko pripadla Pribošku.

Podrobni izidi: 1. Pribošek Franc (Ilirija) 217.1, 2. Jakopič Albin (Dovje-M.) 213.9, 3. Nedog Jože 206.2, 4. Božič Brančo 200.6, 5. Javornik Ivo 194.7, 6. Mugerle Stane 183, 7. Potocnik N. (vsi SmK Ljubljana) 182.5, 8. Janežič (Kamnik) 181.6.

Mladinski tek v Zgornji šiški

Uspela prireditve SmK Ljubljane

Ljubljana, 18. februarska

Danes dopoldne ob 10. se je v Zgornji šiški zbrala množica smuškega teka, željne mladine in sicer na prireditvi SmK Ljubljane. Prireditelji so vsi mladež razdelili v tri kategorije in poslali najstarejše (od 16 do 18 let) na 6 km, naslednje (od 14 do 16 let) na 4 km, najmlajše pa na 2 km dolgo progo, ki so bile vse trasirane levo od ceste proti Podutiku v smeri proti Brdu. Snežne razmere so bile tukaj prav dobre. Na startu se je javilo vsega nič manj kakor 49 tekmovalcev, ki so razen nekaterih najmlajših — ti so od samega navdušenja zgrešili progo in potem bridko jokali — vsi prispeli na cilj. Tamkaj jih je navdušeno sprejela precej številna množica gledalcev.

Podrobni rezultati so bili naslednji:
Kategorija A (6 km, 14 tekmovalcev): 1. Bem Boris 29:51, 2. Vrhuac Stanko 30:45, 3. Jenko Dušan 32:16, 4. Razbornik Franc 32:21, 5. Rogelj Peter 32:49.
Kategorija B (4 km, 14 tekmovalcev): 1. Spacapan Franc 21:24, 2. Bizjak Lado 21:54, 3. Klasinc Tugo 22:57, 4. Starman Janez 23:02, 5. Puc Ciril 23:17.
Kategorija C (2 km, 21 tekmovalcev): 1. Nebec Ivan 9:57, 2. Požar Janez 10:45, 3. Lesjak Tone 11:35, 4. Vidmar Ciril 11:33, 5. Ranginger Tomo 12:02.

Nogometne tekme X. kolo v srbski ligi

BEograd: Jugoslavija : ŽAK (Subotica) 13 : 0 (4 : 0). Petrović je zabil 7 golov, Šarić 3, Rakar 2 in Perlić 1. Tekma je bila v splošnem nezanimiva, ker je bila Jugoslavija v silni premoči.

BSK : Gradjanski (Skoplje) 5 : 0 (1 : 0). Gradjanski se je dolgo krepko upiral napadom BSK. Beograjčani so ed. odmor dosegli le en gol, a tudi pozneje so se Skopljanci krepko branili. Klonili so šel pred koncem, ko se je BSK posrečilo, da je zabil še štiri gole.

V Zemunu je gostoval beograjsko Jedinstvo, ki je porazilo domače moštvo SK Zemun s 3 : 1 (1 : 0). Prvih 20 minut je bila igra enakovredna, pozneje pa so imeli besedo Beograjčani. Sarajevo: Bask (Beograd) : Slavija 2 : 2.

Borovo: Bata : Vojvodina 2 : 2. Zagreb: Gradjanski : Slavija (Varaždin) 6 : 1 (4 : 0). Gladka zmaga nad slabim nasprotnikom. 1000 gledalcev.

Subotica: Bačka : Slavija (O) 5 : 4 (3 : 1). Prijateljska tekma, katere izid bil prav za prav moral ostati neodločen, ker je sodnik prisodil dve enajstmetrovki proti gostom. Split: Split : Hajduk 3 : 2. Prijatelj-ska tekma.

Bim: Državno prvenstvo: Napoli :

Triestina 3 : 1, Modena : Venezia 4 : 0, Genova : Novara 1 : 0, Lazio : Milano 2 : 2, Bologna : Fiorentina 3 : 2, Juventus : Torino 1 : 1, Ambrosiana : Bari 0 : 0, Liguria : Roma 1 : 0. V vodstvu je ostala Bologna.

Če bo le vode dovolj...

Sport za zeleno mizo

Hermes pred dvajsetletnico Gradnja novega stadiona lepo napreduje

Ljubljana, 18. februarska

Danes dopoldne je bil pri »Sestici« XXI. redni občni zbor ZSK Hermesa, ki je bil prav dobro obiskan, znamenje, da se je v zadnjem letu številno članstvo spet bolj oklenilo teza kluba. Glavni in globlji razlog temu bo bržkone dejstvo, da pripravlja Hermes izgraditev krasnega reprezentančnega stadiona v našem mestu in bodo njegovi aktivni člani morda že v teku letošnje sezone imeli lasten dom. Kakršnega se ni imel noben spornit klub v Ljubljani.

Zborovanje je otvoril in vodil dolgoletni klubov predsednik Josip Jesih, ki je pozdravil poleg članstva tudi številne oficijelne zastopnike, med nimi gž. bana in železniškega direktorja, potem pa je v svojem poročilu navedel glavne klubove dogodke iz preteklega leta. poudaril, da je imel klub zaradi pomanjkanja delavcev težko delo in na obilico finančnih skrbi. Spričo dejstva da se je lansko jesen klub vsem velikim težavam je začela gradnja klubovega stadiona na prejšnjem igrišču v Šiški, bo letošnje delo v obdobju dopolnjen. Tako težje in odgovorneše, toda trud bo tako upajo vsi čimprej obilno doplačan.

Za predsednikom so nato poročali klubovi funkcionarji in načelniki posameznih sekcij, katerih poročila so vsa izzvenela tako, da so klubove sekcije marljivo delale in dosegale lepe uspehe. Imele pa so vse na razpolago le silno skromna sredstva. Edino izjemo si je lahko privoščila klubova motosekcija, ki je imela več donosnih prireditev in tudi nekaj mecenov. Na najbolj zanimivo je bilo poročilo načelnika tehnične odbora za gradnjo stadiona g. Lukežiča, ki je podrobno navedel podlače o vsem dozdaj storjenem. Vrednost doseganega dela je ocenil na približno četrtilijonov dinarjev, celotni stroški za dovršitev vseh naprav s tribuno vred na so proračunani na 600.000 din. Kako skromne so bile finančne razmere, v katerih je moral delati Hermes, eden najstarejših spornih klubov v Sloveniji sploh, se je videlo iz blažinjinega poročila, ki izkazuje saldo 199 din. ima na zato še okoli 10.000 din. dolga. Klubova imovina je brez investicij za nove gradnje na igrišču ocenjena s približno 80.000 din.

Pri volitvah, pri katerih se je brez pravega učinka precej uveljavila motosekcija, so bili izvoljeni v novi odbor: predsednik Josip Jesih, podpredsednik Brezar in Otrin, tajnik Bari, Čampa in Delkin, blagajnik Plevelj, gospodar Kelemerč, upravnik stadiona Lukežič ter odborniki Stare, Ilvor, Cislar, Rupena, Lenart, Lukež, Heidegger, Zevnik, Perovič. Skopec in Poljšak ter kot namestniki Makuc, Samarin, Skrainar. V revizijski odbor so prišli Vospernik, Okršlar, Juh in inž. Koudelk, razen tega pa je bilo izvoljeno še 10. člansko razsodišče. Reprezentančni predsednik kluba je ostal vili svetnik dr. Anton Mauri.

Hermesov občni zbor je bil nazorna slika, s kakšnim idealizmom in kako skromnimi sredstvi se moralo naši sporniki vseh panog boriti za doseganje nesebnih ciljev, ki so si jih zastavili ne sebi, temveč celoti v korist.

Občni zbor kolesarske podzveze v Mariboru

Maribor, 18. februarska

Danes dopoldne je bil redni občni zbor mariborske kolesarske podzveze, in sicer v prostorih Kinorestavracije. Zborovanje je prisostvovalo lepo število delegatov skoraj vseh v podzvezi včlanjenih klubov. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik g. Anton Hlebč, ki je v svojem poročilu podčrtal prizadevanje podzveze, da v zvezi ob naši severni meji močan kader kolesarjev, ki bodo zlasti v sedanjih kritičnih časih stebel narodno obrambnega dela. Sledila so poročila tajnika g. J. Jenka, tehnične referenta g. Vinka Glaviča, blagajnika J. Jenka ter g. Močnika, ki je poročal za nadzorni odbor. V mariborski kolesarski podzvezi je včlanjenih 7 klubov s skupno 61 verificali-ranimi dirkači. Denarno poslovanje podzveze je bilo v pretekli poslovalni dobi, kakor vsa prejšnja leta v znamenju denarne krize. Dohodki so znašali 3.194.35 din, izdatki pa 2.722.25 din.

Pri volitvah je bila izvoljena naslednja nova uprava: Anton Hlebč predsednik, M. Fajz podpredsednik, J. Jenko tajnik in blagajnik, Vinko Glavič tehnični referent, Sapec namestnik teh. ref. Odborniki: Šibenik, Lešnik, Smrekar, Lupša, Sumer, Struclia, Aršič in Koren. V naslednjem odboru sta: Močvnik in Matala. V kazenski odbor so bili izvoljeni Fiser, inž. Lah in Kvas.

Pri slučajnostih je poslavil občni zbor predsednik Slovenske kolesarske zveze g. podpoikovnik v p. Jaklič, ki je imel tudi obzven referat glede nalog in ciljev zveze. Spregovoril je tudi predsednik ljubljanske kolesarske podzveze g. Vospernik, ki je podčrtal složno sodelovanje med

Ljubljansko in mariborsko kolesarsko podzvezo.

Atletski sestanek za zaprtimi vrati

Ljubljana, 18. februarska

Danes ves dan so imeli predstavniki srbske, hrvatske in slovenske atletske zveze tukaj konferenco zaradi ureditve nekaterih spornih vprašanj glede organizacije Atletskega saveza kraljevine Jugoslavije. Konferenca je bila intimnega značaja in zato javnosti ni imela dostopa.

Kolkor smo mogli izvedeti, je bil na konferenci dosežen sporazum glede nekaterih še neresenih problemov, razen načina glasovanja o prenosu saveza in spremembi pravil kakor tudi glede razdelitve področja posameznih narodnih zvez. Predloge za dokončno redakcijo pravil bodo narodne zveze predložile v roku 14 dni, potem pa bodo organizacijska vprašanja AJS verjetno dokončno rešena.

Slovensko atletsko zvezo sta na tej konferenci zastopala gg. Sancin in Finc, HAS je bil zastopan po štirih funkcionarjih z ing. Hellebrandtom na čelu, za srbsko zvezo pa je bil navzočen dr. Voja Jovanovič.

Velika drsalna produkcija v Celju

Celje, 18. februarska

SK Celje je priredil s soboto zvečer na svojem drsalnišču v mestnem parku v Celju produkcijo v umetnem drsanju, ki je privabila okrog 400 gledalcev. Sodelovali so najboljši drsalci v državi razen Šive Palmetove, ki je ni doma.

Najprej je nastopila mala članica Ilirije Marica Bogatajeva in pokazala mnogo talenta in znanja. Letošnji državni juniorski prvak Riko Presinger, član SK Celja, je zbudil s svojim bogatim znanjem splošno pozornost in odobravanje. Navdušenega aplavza je bila deležna letošnja državna juniorska prvakinja Vlasta Semčeva, članica SK Celja, za svoja dovršena in elegantna izvajanja drsalnih likov. Izreden učinek so nudili tudi lanske juniorske prvačinja Dorica Schellova (Ilirija), lanski juniorski prvak Milan Betetto (Ilirija), bivši juniorski prvak Celjane Gvidon Semec in Draguša Finceva (Ilirija). Državni seniorski prvak Emanuel Thuma (Ilirija) je z dovršeno tehniko in fino zadivil vse občinstvo. Nastopil je dvakrat in šel navdušene aplavze. Zelo učinkovit, eksakten in eleganten je bil nastop para Semčevadr. Schwab (bivši državni prvak iz Celja, član Ilirije). Ob zaključku sta izvajala Betetto in Presinger šaljivo točko: konj na ledu.

Prireditve je v vsakem pogledu odlično uspela, in je mnogo pripomogla k propagandi drsalnega sporta v Celju.

Hokej v Karlovcu

Karlovac, 18. februarska

Danes sta bili tukaj kar dve hokejski tekmi. Dopoldne je gostoval proti ekipi KSU hrvatski prvak ZKD in odigral tekmo neodločeno 1 : 1.

Popoldne je nastopila druga garnitura Ilirije proti domačemu Primorcu in zmagala s 6 : 2. Ilirijani so se pokazali kot odlični drsalci in izvrstni strelci, toda kljub temu so jim domačini nudili močan odpor in bi bili lahko rešili nekoliko častnejši izid. Med gosti so najbolj ugajali Morbacher, Aljančič in vratar Gorše.

Mraz precej popušča

Čez noč je v Ljubljani padlo nekaj snega

Ljubljana, 18. februaria
Mraz popušča. Včeraj jutraj je kazal toplomer v Ljubljani še 18 C pod ničlo. Čez dan se je temperatura seveda dvignila, tako da je bilo zvečer še 8 do 10 stopinj mraza. Davi pa je toplomer kazal le -10. V noči na danes je spet rahlo snežilo. Padlo pa je komaj za centimeter snega. V teku današnjega dne se je temperatura zelo dvignila. V opoldanskih urah je živo srebro zlezlo celo v seneci do ničle, na soncu pa celo nekaj stopinj nad ničlo, tako da je začel sneg na prisojnih mestih in tudi po ulicah naglo kopneti. Proti večeru se je znova ohladilo, vendar kaže, da smo najhujši mraz že prestali in da ne dobimo novega navalava mraza.

V splošnem pa je mraz popustil v vsej Sloveniji. Povprečno se je temperatura gibala od -8 do -13 stopinj. Tako je bilo dati na Bledu in v Bohinju -12 in oblačno, na Jesenicah -10, v Kranjski gori -13 in tudi oblačno. Brežice so javile -12 in jasno vreme, Celje -8, Dravograd -10, Kamnik -8, Kočevje -12, Ljubljana -10, Ljutomer -9, Maribor -9, Novo mesto -9, Št. Janž -11 in Rakovc -10.

Naša kmečka mladina v sibirski zimi

Litija, 18. februaria

Letošnja zima bo prav tako ohranjena v spomenu in zgodovini kakor ona pred desetimi leti. Posebno so deležni hudega mraza na odprtih višavah Ljubliancem in drugim prebivalcem mest se niti ne sanja, kako je strašna zima če moraš v slabi obutvi in tanki obleki na pot. Mnogo je naših otrok na podeželju, ki ne premorejo ne plašča, niti toplejši zimski obleke. Pa ti je že med šolarji mnogo junakov, ki prehodijo po več kilometrov preko zametov, da pridejo do učilnic. Huda zima kaže da so v premožnih krajih naše šolske stavbe preslabo zidane. Kako naj zdrži mladina, ki je prišla z doma prepražena in slabo pripravljena, če je v učilnicah le po 5 stopinj toplote! Ali ni taka temperatura igranje z zdravjem naših otrok?

Ponekod so naši šolarčki res junaki. Primer takega pogumnega dijaka je kmečki deček iz vasice Leskovec pod Javorjem Javorje na srednjem grebenu med Zasavjem in Dolensko. Mladí Leskovečan pride prav vsak šolski dan v Litijo kjer obiskuje meščansko šolo Doma ga niso zadržali niti svez visoki sneg niti zameti, niti sibirski mraz. Fant gre z doma še v temi in si dela na novo zapadlem, do kolena visokem snegu kar sam prve stopinje. Po dve uri se bori z zimskimi nevsčnostmi, da pride v šolo. Nihe drug se ni upal z doma. Iz take mladine bo še kaj. Naš vrli fantič pa je med vsemi učenci litijske meščanske šole tudi najboljši. Lahko je za zgled in v posnemamji vsem, ki jih že prva rahla neprijetna zadržila doma.

Drugi po ima sibi poset opravičilo. Kadar nastopijo nenadne vremenske spremembe. Tako na Prežganju, ki so hribovskega sredi med višenjsko in litijsko stranjo. Vpisanih je v tej šoli 140 šolarjev in učenk. Kadar zapade visok sneg, ne more z doma niti en učenček. Naslednje dni prihajajo le po samezniki. Šole, ko se sneg uleži za čeznoje prihajati tudi bolj oddaljeni. Naselja so po naših hribih precej raztresena. Mnogi hribovski šolarčki kar prismučajo v šolo. Ob neki taki prihliki se je do smrti pobil pri padcu preko previsa mali Komararjev sinko. Padec na smučeh je bil tako močan, da si je fantiček prebil lobanjo in pre-

tresel možgane. Tudi zdravniška pomoč ga ni mogla rešiti.
Koliko pretrepa naši šolarji, ki imajo po več kilometrov daleč v šolo. Ob letošnjih hudih zametih so imeli pital obisk tudi hribovske šole na Sv. Gori, na Sv. Planini, v Dolih, pri Sv. Križu, na Primskovem in drugod. Dolga zima je zredčila naše drvarnice. Ker niso bili ljudje pripravljivi na tako dolgo kurjavo. Tipična je zgodba neke učiteljice, ki je tožila o hudi zimi: »Zebe me v šoli in doma. Razred ni segret na predpisano toplino, pa tudi doma je mraz, kakor še ne pomnim. Edino pri štedilniku se ogrejem.« »Koliko stopinj imate v spalnici?« »Zebe vas po 8 stopinj pod ničlo!« Gotovo kričel primer trpljenja našega učiteljstva, ki nima na kmehih primernih stanovanj.

Pota s hribov niso zorana in na mnogih krajih ovirajo promet zameti. Vožnja s sanmi je zelo težavna. Težavno je za voznike, če se srečajo sredi potov z vozni ki prevažajo les. Nobeden noče s pota v varljiv sneg Lahko zdržiš preko roba.
Iz bližnjih vasi nosijo šolarji v trg mleko. Pri mrazu, ki smo ga zabeležili v četrtki v Litiji, to je 25 stopinj pod ničlo, v Kostrevecih pa celo 29 stopinj, trpe mali mlekarkači. Mnogi nimajo niti kovčev. Fantiček, ki je ves prepražen prišel v trg, je jokaje tožil o mrazu in burji na odprtem svetu pri potoku Reki. »Bil je tak mraz, da mi je nos kar vrtelo.« Določno je čul škripanje kosti v nosu. Tako si je desetletni kmečki fantiček zopomnil srečanje z letošnjim zgodovinski mrazom in ga bo pomnil vse svoje žive dni!

Divjad zelo trpi zaradi snega

Gornji grad, 18. februaria

Zaradi izredno hude zime, saj smo imeli pri nas pretekli teden 28 pod ničlo, trj zlasti divjadina. Lakota priganja divjake, in to celo divje koze, z vrhov v dolin v bližino naselbin, kjer si iščejo hrano v zamrznem snegu pa divjadina večkrat običi. Ugotovljeno je več primerov, da srne običale v snegu. Psi napadajo tak srne ki si ne morejo prav nič pomagati in jih pri živem telesu trgajo. Tako si našli več srn z načetimi zadnjimi deli in z raztrganimi trebuhli. Živali pri terstrašno trpe in je čas, da se oblastva za njihovo zaščitno pso. Te dni se je posrečilo mladega divjeg kozla rešiti iz slične situacije zdravega in je zdaj pri tukajšnjih graščinskih lovcih ki bodo žival, ko se izboljša vreme, izpu stili spet na svobodo. Divji kozci je premet živahnega zanimanja žival je čist krotka in rada sprejema hrano.

V Dalmaciji sneg, v Črni gori dež

Dubrovnik 18. februaria

V petek je Dubrovničane presenetel sneg, ki je začel padati v velikih količinah. Snežilo je pozno v noč in je oadło snega za več centimetrov. Bil je to prvi sneg, teji zimi a ni trajal dolgo. Včeraj opoldne kaže že ni bilo več. Te dni je imel Dubrovnik 4 stopinje pod ničlo kar je za to mesto nenavadno. Tako nizke temperature ne pomni Dubrovnik že več desetletij.
Sneg je zapadel tudi otko Korčula, Hvar, Vis, Brač in Solto. Okolj. Vsa vladala močna snežna burja. Vs obrnki, ki so v petek jutraj prispeli v Split, se bili pokriti s snegom.

Medtem ko je v Dalmaciji padal sneg pa je ponekod v Črni gori deževalo. Poto ki so narasli in je nastala velika povodenj. Pod vodo so kraji Kurilo, Bišelo, oolje Bištrica, Sušani, Goričani, Mahala in drugi.

Velikanski plaz pri Tomislavgradu je terjal 13 smrtnih žrtev

Split, 18. februaria

Kakor smo že pred dnevi poročali, je več vasi brisničko-oplečanske občine pri Tomislavgradu zasul velikanski snežni plaz. Včeraj je prispelo v Split poročilo o področnostih nesreče. Silni snežni plaz se je vdril na več vasi in terjal 13 smrtnih žrtev. Razen tega je podrl 18 zgradb a veliko število hiš poškodoval. Pod sneženim plazom je poginilo tudi 77 glav živine. Ker

sta zasuta in uničena tudi ves živež in krma za živino, vlada med vaščani in živi no velika lakota. Plaz je bil dolg nad dva kilometra. Vsa snežena množina se je rušila na vasi polne tri ure. Reševanje ljudi je bilo izredno naporno, vendar so reševalci mnogo ljudi rešili, da žrtve niso bile tako številne. Pri reševanju so bili nekateri reševalci sami poškodovani!

Za razbojnikom Hacetom ni sledu

Preiskava je dosegla, da ima Haco na vesti vrsto vlomov in tatvin okoli Celja

Celje, 18. februaria

Preiskava, ki jo vodi celjska policija in orožništvo o zločinih pobelega razbojnika Antona Haceta, ki je v ponedeljek 12. t m zvečer na Sp. Hudini pri Celju umoril orožniškega podnadnika Ivana Medena, je doslej ugotovila, da je Haco izvršil večino vlomov in tatvin v Celju in okolici, ki so razburjale v zadnjih mesecih prebivalstvo.

Haco je izvršil v jeseni vlome v stanovanja čevljarstva mojstra Josipa Kosa na Cesti na grad ter železniškega upokojenca Matije Zupančiča in Antona Božičnika na Hribu sv. Jožefa Okrog novega leta je vlomil v hišo posestnika Hrastnika v Trnovljah pri Celju. Ko je naložil ukradeni obleko in čevlje na kolo ga je zasledil domači sin, ki je prišel od vojakov na dopust. Hrastnikov sin je skočil na kolo in se odpeljal za Hacetom. Blizu Majditove kapele na Sp. Hudini ga je dohitel. Haco je stopil s kolesa in oddal s samokresa dva strela proti Hrastniku. Obe krogli sta sredi zgradbe. Hrastnik se je moral umakniti in Haco je s plenom pobegnil. Haco je izvršil v Trnovljah še dva vloma. Del ukradenega blaga so našli zdi pri bosanski krošnarjih. Haco je vlomil tudi v stanovanje uradnika Ljudske posojilnice Jožeta Plahutnika v Komenkeževo ulici, sredi januarja pa v hišo gos Berzelezeva na Krevkovi cesti in ukradel moško kolo, last vojaškega uradnika Antona Sagadina. V noči na 20. januarja je vlomil v stanovanje čevljarstva mojstra-invalida Zlavana pri »Skačni kleti« ter

odnesel 1200 din gotovine več parov čevljev in nekaj usnja. Nekaj dni pred umorom je vlomil v hišo višjeega poštnega kontrolorja v p. Ivana Gamso na M. riborski cesti v Gaberju in ukradel moško kolo. V noči od 16 na 17 t m je vlomil v Zanggerjevo pisarno in javnem skadišču na Masarkovem nabrežju ter odnesel 7.000 din vreden pisalni stroj znamke »Adler«, moški suknjič, last post. vodje Kottowitzja in st. klenico znanja. V isti noči je vlomil v hišo na Cerkovišk poti v Gaberju kjer stavlje železniški uradnik Janko Hočevar, ter ukradel s stonišča v orvtem nadstropju dvojni oplašč dežnik in dva para čevljev. V noči na 12 t m je vlomil v Banovo trgovino v Voljku in odnesel manufakturnega blaga in izdelvin v vrednosti skoro 10.000 din. Sumnja da je Haco izvršil tudi tudi roparski napad na Romove na Poluhah pri Celju in v lom v Sušovo trgovino na Krevkovi cesti. Omenili smo že velikim verjetnost, da je izvršil Haco lani tudi dvajseta roparska umora v Srednji pri St. Pavlu pri Preboldu in v Medlovi pri Celju. Istos do roparski umor v Malih Braslovčah.

Dve zanimivi najdbi

Na podlazi Hacetovih fotografij ki so bile objavljene v časopisih, so razni ljudje v celiskem okolju ugotovili, da je Haco prenočeval pri njih. Storski orožniki in domači prebivalci so v zadnjih dneh pregledali vrsto kočev in gospodarskih poslopij v celiskem okolju. V nekem kožolcu v Žepini pri Škofji vasi so našli pisalni

stroj znamke »Adler«, ki ga je bil Haco ukradel pri vromu v Zanggerjevo pisarno v Celju. Na nekem kožolcu v T novljah pa so našli fotografije neznan, čedne mlade ženske. Na zadnji strani fotografije je s črnolom narisano prebodeno srce s črkami A. H. L., spodaj pa je napisano Austria - Graz. Nad srcem je napisano ime Antona Haceta. Kaže da pomeni črki A. H. Anton Haco in da je razbojnič, pozabil sliko na kožolcu ko je tam prenočeval.

Kje je Haco

Včeraj popoldne se je raznesla do Celju in okolici vest, da se potika Haco v okolici St. Pavla pri Preboldu, pozneje pa so trdili, da so ga videli na Sv. Planini nad

Trbovljami. Take vesti da je treba sprejeti z rezervo, ker se širijo med prebivalstvom številne govorice, ki so po večini samo plod bujne domišljije. V četrtki se je zglasil pri vinčarici v Werenovem vinogradu na M. Klavškem hribu nad Celjem mlad možki, ki je imel na sebi siv plašč in črna obleka ter je bil brez klobuka. To bi se strinjalo z opisom Haceta, kakor so ga videli v sredi v Črnem vrhu in Ojstiški vasi pri St. Juriju ob Taboju. N. zna nec je prosil Werenovo vnič. za hrano in se delal, da je brez posla.

Varnostna oblastva so prepričana, da se Haco ne bo mesel več dolgo izmikati. Potrebno pa je, da prebivalstvo povsod podpre zasledovalno akcijo.

Velik požar v tvornici sukna

Kljub hitremu nastopu gasilcev znaša škoda nad dva milijona dinarjev

Zemua, 18. februaria

Predvčerajšnjim proti večeru je nastal požar v tvornici sukna v Zemuni, ki je ostal trdke Vukojčić in drug Delavci v tvornici so v tem času v nekaterih oddelkih še delali. Goreti je začelo v skladišču izdelane obleke. Pod tem skladiščem so tri peči, ki se kurijo s premogom, da sušile obleke. Ob 18. uri so delavci v tem oddelku nehali delati in kmalu potem je začelo goreti. Ko je bil ogenj opažen, je bil že zelo razširjen. Gasilci iz Zemuna in Beograda so mogli še rešiti nekaj blaga. Na sredo je bilo precej blaga dan poprej spravljeno iz skladišča. Vendar znaša škoda še zmerom več kakor dva milijona dinarjev.

Lastnik tvornice je izjavil, da bodo popravila trajala kakor tri mesce. Delavci iz tega oddelka bodo za ta čas dodeljeni drugim oddelkom.

Življenjski praznik Toneta Lokarja

Glavni arhivar dravske finančne direkcije Tone Lokar bo v ponedeljek dopolnil 60 let. Jubilar se od mladosti živahno veljavlja v društvenem življenju. Povsod je bil in je še priljubljen in vztrajen funkcionar, tako je že 20 let predsednik pevkoga društva Krakovo-Trnovo. Živahno se gibal v političnem življenju, bil je funkcionar naprednih gospodarskih društev in poštenav sodelavec v raznih odborih narodnega političnega življenja. Stalno se uveljavljal v raznih uradniških organizacijah. Jubilaru, ki bo jutri slavil v krogu svoje družine svoj jubilej želimo v imenu številnih njegovih prijateljev in sovrstnikov vse dolge uspešno in zadovoljiva polno življenje.

Prijeten družabni večer JNS v „Zvezdi“

Ljubljana 18. februaria

V dvoranih Kazine se je vršil v soboto družabni večer ljubljanskih organizacij Jugoslovenske nacionalne stranke. Večer je bil zamišljen kot intimna prijateljsko prireditel zato se v časopisju ni zanj hotelo nobene reklame. Člani stranke in njihove rodbine so bili vabljeni potomo jih krajevni organizaciji. Ze kmalu posmi uri so bile dvorane Zvezde prepolne n še vedno so prihajali novi gostje. Deavec inteligent, obrtnik, trgovec, uradnik vse je bilo tu združeno v onem priscrncem oglasju v onem demokratični harmoniji ki kaže napredno in nacionalno ljubljano v političnih vrstah JNS. Predsednik sreske organizacije je minister Kramer. Poslevo teči podpredsednik je Rudolf Zitnik in predsednik krajevnih organizacij so kot domačni prekrasnega večera pozdravljali in se razgovorjali na vse strani seznanjali se z rodbinami vrlih svojih sodelavcev in sprejemali izjave splošnega zadovoljstva nad lepo prireditvijo. Seveda je bila mladega sveta nič koliko in omatinska organizacija JNS se je izkazala tokrat tudi na plesišču. Vojaška godba je svirala neumorno in v glavni dvorani je zašumelo veselo rajanje. Poseben užitek je priridilo večeru pevsko društvo »Sava« pod vodstvom dirigenta g. Venturinjaja z odličnim prednašanjem vžigajočih pesmi. Splošna sodba je bila takih lepih večerov je malo v Ljubljani, splošna želja da ta večer ko se somišljeniki sestajajo ne samo pri delu, temveč tudi pri prijateljski zabavi ne ostane zadnji.

Bila je prava manifestacija nesobne povezanosti članov JNS in njihovih medsebojnih priscrncnih odnosaev.

Nenadna smrt zaradi izkrvavitve

Ljubljana 18. februaria
Pri trgovcu s kurivom na Nov. Jahatov v Linhartovi ulici 16 je bil zamoren kot hlapec 48letni Stefan Jaklič. Doma iz Crensovcv pri Lendavi. Davi si je obul čevlje, a nenadno mu je počila žila na nogi in začel je močno krvaveti. Jakič si je z robcem zavezal rano, a krvavenje ni hotelo prenehati in na pomoč so moral poklicati reševalce. Toda pomoč je bila prepozna, kajti zaradi velike izgube krvi je Jaklič že med prevozom v bolnišnico umrl.

Namesto v bolnišnico so ga prepežali v Mestni čom nato pa po ogledu trupla v mrtvašnico splošne bolnišnice. Jaklič je imel močne krčne žile na nogah zaradi česar so nastale krvavitve. Umrl je v zaradi tega, ker se je nepravilno obvezal, namesto da bi podvezal žilo in tako ustavlil krvavitve.

Poljaki na poti v Francijo

Ljubljana 18. februaria
Železniški promet je skoraj normalen z izjemo brzovlekov. Tako je imel zamažnj beograjski brzovlekov znatnejšo zamudo, a dunaški brzi vlek, ki prihaja ob 17 v Ljubljano je imel več kakor dve

V Beogradu pravijo, da je zima pri koncu

Beograd, 18. februaria

Letošnja zima je nenavadno muhasta in vremenoslovci so se že večkrat temeljito urezali. Če so napovedovali mraz, je gotovo sledilo južno vreme a če se je napoved glasilo, da dobimo odjugo, je bilo obratno. Za prihodnje dni so vremenoslovci spet napovedali mr. vr. me. a kaže, da njih napovedovanje ne bo držalo. kajti medved Maks iz beograjskega zoološkega vrta, ki je za Beograščane najzanimivejši vremenski prerok, je nihovo napoved postavil na glavo. M. ks se je namreč dne prebudil iz svojega dolgega zimskega spanja in ni v. č. legel na aj. To pomeni, da je konec zime in da se nam obeta toplejšje vreme.

Medved M. s se je zbudil v četrti. 15. t m. točno ob pol 8. zjutraj. Četrta k je bil za pravoslavne praznik Sretenja, to je dan, ko se srečata zima in poletje. Trd od dolgega zimkega spanja se je Maks začel pretegovati, nato je nekaterkrat domažikal: svetloba, ki je ni bil valen, ga je očitno motila. Leno je vstal potm da začel razmetavati slamo po svojem brstvu. Opetkajoč se je odracal na prosto in se oprl okrog seber. Ker ni bilo solnca, je napravil sprehod po snegu. Pazniki so mu vrtili tri jabolka, ki jih je slastno požodlil.

Rodovedno so ga ljudje opazovali, kajti od Maksa odnosno od njegovca spanja je precej odvisno, ali bo zima še trajala ali ne. Če bi se vrnil v brstvo in svetlel bi pomenilo, da bo zima trajala najmanj še šest tednov. Maks se i sicer vrnil v svoj brstvo, a ni lezel, temveč je sedel. Od četrtka dalje je bučen in ne misli več na spanje. Zato so Beograščani presentnani, da je zime konec. Svoje presentnanje temeljeto s tem, kar natančno poznajo. Maksove navade. Ze štiri leta po vrsti se je namreč medved vsako leto na isti dan budil točno ob pol 8 zjutraj in vedno je bil tudi zima konec. Če ni lezel nazaj v hrblo, Da bi imel Maks prav, saj smo zime in njenih nevsčnosti res že do grla sitil!

Tretje stare granate

Trst, 18. febr. AA. (Havas). V okolici Trsta je ubila granata, ki je ostala tam še izza svetovne vojne, tri osebe, dve pa hudo ranila.

Vremenska napoved

Zemunska: Po večini oblačno s slabim snegom; v primorju dež. Temperatura se ne bo znatno spremenila.

Naše gledališče

DRAMA

Ponedeljek, 19. zaprt.

Torek, 20. zaprt.

OPERA

Ponedeljek 19. zaprt.

Torek, 20. zaprt.

Oblave

Drevi ob 20 uri bo v mali Filharmočni dvorani kitarski večer ki ga bo izzval g. Stanko Prek. Na sporedu so same Paganinijeve skladbe. Vstopnice v knjigarni Glasbene Maticе.

Ponedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
11			12		13		
14			15		16		17
		18			19		
20							
21	22						23
24	25		26				27
28	29						30
31		32		33			
34							

BESEDE POMEMBNO:

Vodravno: 1 nekdanja slovenska pisava 9 poseduj 10 beseda iz molitve 11 oseba iz Shakespeareve tragedije (fonetično). 13 tu glej, 14 pljoskovna mera 15 struja 17 to v latinščini. 18 druga oblika za lahek 20 luknjičav 22 resnično. 24 d. d. v nemščini, 26. mesteca v Dalma

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

F

Brez posebnega obvestila

Nelzmermo užaloščeni sporočamo, da je dotrpela naša srčno dobra in nezavbna soproga, mamica, stara mamica, sestra in tašča, gospa

Ludvik Franja

roj. ŠPILAR
soproga svetnika drž. žel. v pokoju
previdena s svetimi zakramenti.

Blagopokojno bomo spremlili k večnemu počitku v torek, dne 20. februaria 1940 ob 16. uri iz hiše žalosti, Cigaletova ulica št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica bo v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

LJUBLJANA, dne 18. februaria 1940.

AVGUŠTIN — soprog; GUSTL, FERCI, VLASTA — otroci; PETERČEK — vnuk; FERDO, DOLFI — brati in sestra; MALVINA — snaha, in ostalo sorodstvo.